

№ 280

ISSN 1027-3875

31 dekabr 2009

KHAZAR VIEW

XəzəR XƏBƏR

YENİ İLİNİZ MÜBARƏK!

ELMI-KÜTLƏVİ, BƏDİİ-PUBLİSİSTİK TOPLU

www.khazar.org

**ELMİ-KÜTLƏVİ,
BƏDİİ-PUBLİSİSTİK
TOPLU**

1995-ci ilin
yanvarından ayda 2 dəfə çıxır

Təsisçi:
XƏZƏR UNIVERSİTƏSİ

Baş redaktor:
Hamlet İSAXANLI

Baş redaktor müavini:
Əlirza BALAYEV

Redaksiya heyəti:
Camal MUSTAFAYEV
Tofiq ABASQULIYEV
Nurəddin RZAYEV
Cəmil HƏSƏNLİ
Bəhlul ABDULLA
Nizami CƏFƏROV
Əfqan ABDULLAYEV

Rəssam:
Rafiq ƏBDÜLRƏHİMÖV

Kompüter tərtibatçısı:
Yəmən HAŞIMOVA
Fotomüxbir:
Könül ƏLİYEVA
Ünvanımız:
*Bakı, Məhsəti küçəsi 11,
("Neftçilər" metrosunun yaxı)
Faks: 498-93-79
Telefon: 421-79-16
421-10-93*

Şəhadətnama: 255
İndeks: 67178
Sifariş: 190
Tiraj: 3000

Müəlliflərlə
redaksiyanın mövqeyi
üst-üstə düşməyə bilər
Əlyazmalar geri qaytarılmır
Xəzər Universitəsi
mətbəəsində çap edilmişdir

**SCIENTIFIC-POPULAR
LITERARY-PUBLICISTIC
COLLECTION**

It has been publishing twice
a month since January, 1995

Founder:
KAZAR UNIVERSITY

Editor-in-chief:
Hamlet ISAXANLI

Associate editor:
Alirza BALAYEV

Editorial member:
Jamal MUSTAFAYEV
Tofiq ABASQULIYEV
Nurəddin RZAYEV
Jamil HASANLI
Bahlul ABDULLA
Nizami JAFAROV
Afgan ABDULLAYEV

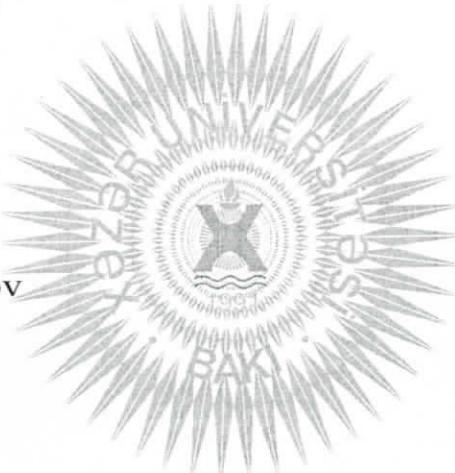
Design by:
Rafiq ABDULRAHIMOV

Computer graphics:
Yemen HASHIMOVA
Photoreporter:
Konul ALIYEVA

Address:
11 Mahsati str., Bakı,
(near the "Neftchilar" metro)
Fax: 498-93-79
Phone: 421-79-16
421-10-93

Certificate: 255
Index: 67178
Order: 190
Copies: 3000

The opinions of authors
and editors
could be independent
Manuscripts are not returned
Published by
Khazar University Press

OXUYUUN

Ba nömrədə

**6 ƏN YAXŞI MAHNI VƏ
ŞEİR MÜSABIQƏSİ**

İsaxan İSAXANLI
«ДО СВИДАНЬЯ, ДРУГ МОЙ,
ДО СВИДАНЬЯ» 12

Ziyarət

19 АСТРОГОРОСКОП 2010

Aydın Caniyev 25
TANRININ VƏ TARIXİN BƏXTƏVƏRİ

*ЛЮБОВНЫЙ
ГОРОСКОП
2010*

29

**USAQ
DÜNYASI**

34

UNİVERSİTƏ XƏBƏRLƏRİ

STRATEJİ ARAŞDIRMALAR MƏRKƏZİNDE “QIŞ DEBATLARI”

Dekabrin 15-də Azərbaycan Prezidenti yanında Strateji Araşdırımlar Mərkəzində “Qış debatlari” keçirildi. “Biz kitab oxuyuruqmu?” mövzusuna həsr edilmiş görüşdə 100-dən çox gənc, əsasən müxtəlifali

məktəblərin tələbələri iştirak edirdilər. Xəzər Universitəsinin rektoru, professor Hamlet İsaxanlı tədbiri açaraq çoxsaylı suallara cavab verdi və son söz söylədi.

HUMANİTAR VƏ İCTİMAİ EMLƏRİN VƏZİYYƏTİNƏ HƏSR OLUNMUŞ VERİLİŞ

Dekabrin 15-də AzTV-də “Azərbaycanda humanitar və ictimai elmlərin vəziyyəti” mövzusunda 7 nəfər görkəmli elm adamının iştirak etdiyi veriliş olundu. Xəzər Universitəsinin rektoru, professor Hamlet

İsaxanlı da müzakirələrdə çıxış edərək, mövcud vəziyyəti dəyərləndirdi və islahatların aparılması yolları barədə fikirlərini söylədi.

TƏHSİL NAZIRLIYINDƏ MÜŞAVİRƏ

Dekabrin 16-da Təhsil Nazirliyində təhsil naziri Misir Mərdanov və maliyyə naziri Samir Şərifovun iştirakı ilə “Beynəlxalq münasibat uçotu standartlarına keçidlə əlaqədar maliyyə hesabatlarının tətbiqi və məarifləndirmə işinin təşkilinə dair” müşavirə keçirildi. Müşavirədə Xəzər Universitəsinin rektoru, professor

Hamlet İsaxanlı da çıxış edərək, Xəzər Universitəsində mühasibat uçotu və audit fənlərinin müasir proqramları əsasında tədris olunduğunu vurguladı və bu sahədə mövcud kadrların və kadr hazırlığının vəziyyətinə təhlil etdi.

“BMT-nin QLOBAL SAZIŞI VƏ KORPORATİV SOSİAL MƏSULİYYƏT PRİNSİPLƏRİ” MÖVZUSUNDА SEMİNAR-MÜŞAVİRƏ

Global Saziş insan hüquqları, əmək, ətraf mühit sahəsində və korrupsiyaya qarşı mübarizə istiqamətində global şəkildə qəbul edilmiş 10 prinsipəriyət etmək öhdəliyini öz üzərinə götürmiş işguzar dairələr üçün bir layihədir. Global Sazişin yaradılması haqqında ilk dəfə BMT-nin sabiq Baş Katibi cənab Kofi Annan tərəfindən irəli sürüülen təklif 2000-ci ilin iyun ayında BMT-nin Nyu-Yorkdakı mənzil-qərargahında

rəsmi şəkildə təqdim olunmuş və ilk şirkətlər bu təşəbbüsə qoşulmuşlar. Hazırda 120 ölkədən 5600-dən çox təşkilat, o cümlədən 4300 şirkət Qlobal Sazişə üzvdür.

Dekabrin 17-də Xəzər Universitəsinin İqtisadi Siyaset və İnkışaf Mərkəzi “BMT-nin Qlobal Sazişi və korporativ sosial məsuliyyət prinsipləri” mövzusunda seminar-müşavirə keçirmişdir. Seminar-müşavirədə İqtisadi Siyaset və İnkışaf Mərkəzinin əməkdaşlıq etdiyi təşkilatlardan, Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi, Birləşmiş Millətlər Təşkilatı, Avrasiya Əməkdaşlıq Fondu, BP, Statoil, İsveçrənin Azərbaycandakı Səfirliliyi və Amerikanın Azərbaycandakı Səfirliyindən dəvət olunmuş nümayəndlər, eyni zamanda Xəzər Universitəsi, Azərbaycan Dillər Universiteti və Azərbaycan Diplomiya Akademiyasının müəllim və tələbələri iştirak etmişlər.

Qeyd edək ki, 2008-ci ildən başlayaraq Azərbaycanda fəaliyyət göstərən yerli və xarici şirkətlərə Qlobal Saziş təşəbbüsünün təqdim olunması, ölkədə yerli Qlobal Saziş şəbəkəsinin

yaradılması və yerli təşkilatların Qlobal Sazişin Azərbaycana aid bölməsinə qoşulması ilə bağlı bir sıra tədbirlər keçirilmişdir.

Seminar-müşavirənin təşkil edilməsində əsas məqsəd hal-hazırda Azərbaycanın qeyri-neft sektorunda biznes strukturları tərəfindən Korporativ Sosial Məsuliyyət prinsiplərinin həyata keçirilməsi, Azərbaycanda özəl bizneslərin öz işgüzar fəaliyyətlərində insan hüquqları, əmək, ətraf mühit və korrupsiya ilə mübarizə sahələrində qlobal səviyyədə qəbul edilmiş on prinsipin tətbiqi prosesləri haqqında iştirakçıları məlumatlaşdırmaq və bu sahədə qarşıya çıxan problemləri müzakirə edərək, həlli yollarını göstərmək idi.

Xəzər Universitetinin prorektoru, professor Məhəmməd Nuriyev seminar-müşavirəni açaraq, Xəzər Universitetinin bu prinsiplər əsasında qurduğu layihələr və fəaliyyəti ilə bağlı məlumat verdi. İqtisadi Siyaset və İnkışaf Mərkəzinin direktoru Fikrət Paşayev mərkəzin fəaliyyətindən danışdı və "BMT-nin Qlobal Sazişi və Korporativ Sosial Məsuliyyət Prinsipləri" mövzusunda çıxış etdi. Müşavirəyə ekspert kimi dəvət olunan BMT-nin Program Məsləhətçisi Kristo Kentala, Avrasiya Əməkdaşlıq Fonduun program üzrə meneceri Əhəd Kazimov, BP-nin Davamlı İnkışaf Təşəbbüsü üzrə məsul şəxs Ceyhun Kərəmov,

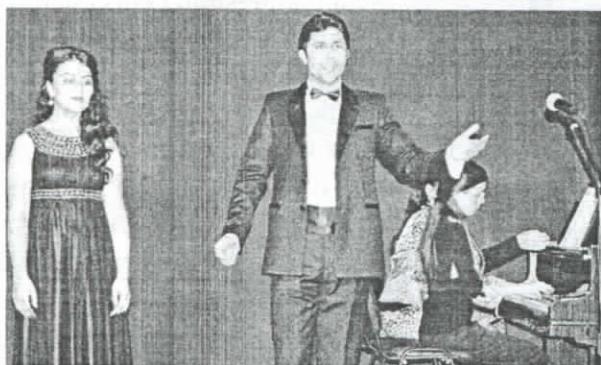
Xarici İşlər Nazirliyinin BMT və digər beynəlxalq təşkilatlar şöbəsinin ikinci katibi Rəşad Novruзов məruzə etdilər.

Dəyirmi masa arxasında təşkil olunan *Sual-Cavab* qismində ekspertlər iştirakçılarının çoxsayılı suallarını cavablandıraraq, Qlobal Saziş şəbəkəsi və onun Azərbaycandakı perspektivləri barədə fikirlərini bölmüş, korporativ sosial məsuliyyət sahəsində maarifləndirmə fəaliyyətini davam etdirməyi, qlobal saziş prinsiplərini əhatə edən sahələrdə tərəfdəşlik layihələrini həyata keçirməklə eyni zamanda bu layihədə iştirak edən ölkələrin təcrübəsində faydalanağı tövsiyə etmiş, Qlobal Sazişin Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə müsbət imicinin formallaşmasına göstərəcəyi müsbət təsirindən danışmış və Qlobal Sazişin baş qərargahı ilə əməkdaşlıq əlaqələri qurmağın da vacibliyini xüsusi vurğulamışlar.

Sonda seminar-müşavirə iştirakçıları tədbirin keçirilməsi üçün yaratdığı şəraitə görə Xəzər Universitetinin rəhbərliyinə, yüksək səviyyəli təşkilatçılığa görə isə İqtisadi Siyaset və İnkışaf Mərkəzinin işçilərinə minnətdarlıqlarını bildirmişlər.

**Xeyalə MƏMMƏDOVA,
layihələr üzrə məsul şəxs,
İqtisadi Siyaset və İnkışaf Mərkəzi,
Xəzər Universiteti**

XEYRİYYƏ KONSERTİ

Həyatda heç də bütün uşaqlar eyni imkanlara malik olmur. Kimsə valideyn qayğısı ilə əhatə olunur, kimisi valideyn həsrəti ilə yaşıyır... Kimisinin payına isti yuva, kiminsə payına isti yuva həsrəti düşür. Ancaq kimliyində asılı olmayaraq böyüklərin hamısı ehtiyacı olanlara əllərindən gələn qədər yardım etməyə borcludurlar. Hər kəs bu borcu özü ödəməklə yanaşı, öz övladına da dərk etdirməli, ona da xeyir verməyin, xeyriyyəciliyin insanlara gətirdiyi ikiqat sevinci yaşa-

mağı və yaşıtmayı öğrenməlidir.

Dekabrın 17-də Xəzər Universitetinin "Dünya" konsert salonunda bu cür tərbiyə almış bir qrup gəncin səyi və zəhməti ilə "Uşaq ili və Həmrəylik günü" münasibətilə xeyriyyə konserti keçirildi.

Konserti Bakı Musiqi Akademiyasının Tələbə Gənclər Təşkilatı və Xəzər Universitetinin Tələbə Məclisi təşkil etmişdi. Konsertdən yığılan vəsait 3 sayılı uşaq evinə sərf olunacaq.

Xeyriyyə konsertinin yüksək səviyyədə keçməsinə köməklik göstərdiklərinə görə Xəzər Universitetinin işçisi Nana Kələntərliyə, Bakı Musiqi Akademiyasının Tələbə Gənclər Təşkilatının sədri Fidan Hüseynovaya və sədr müavini Vüqar Hümbətova, həmçinin Xəzər Universitetinin Tələbə Məclisinin sədri Pərviz Muradova və sədr müavini Cavid Əliyevə təşəkkürümüzü bildiririk.

**Ülkər QARACALI,
Tələbə,
İqtisadiyyat və menecment fakültəsi,
Xəzər Universiteti**

"MİLLİ TEMPUS İNFORMASIYA GÜNÜ"

Dekabrin 18-də Bakı Dövlət Universitetində (BDU) "Milli Tempus İformasiya Günü" keçirildi. Milli Tempus Ofisinin və BDU-nun təşkilatçılığı ilə keçirilən bu görüşdə Xəzər Universitəsinin beynəl-

xalq proqramları haqqında da danışıldı. Görüşdə Xəzər Universitəsinin rektoru, professor Hamlet İsxanlı və universitənin əməkdaşları da iştirak etdilər.

AZƏRBAYCANIN QЛОBAL VƏZİYYƏTİNİN MÜZAKİRƏSİ

Dekabrin 18-də Azərbaycan Diplomatiya Akademiyasında "Firday Hearings" seriyasında xarici işlər nazirinin müavini Araz Əzimovun "Azerbaijan in Global Picture: Immediate Assessment of outgoing

2009" mövzusunda mühazirəsi oldu. Elm adamlarının və diplomatların qatıldığı bu görüşdə Xəzər Universitəsinin rektoru, professor Hamlet İsxanlı da müzakirələrdə iştirak etdi.

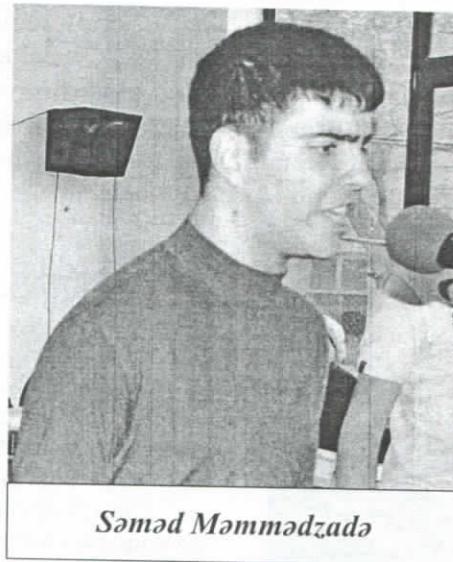
**ƏN YAXŞI MAHNI VƏ
ŞEİR MÜSABIQƏSİ**

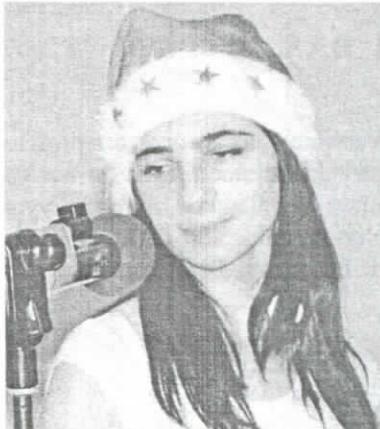
Dekabrin 21-də Xəzər Universitəsində İngilis dili və ədəbiyyatı, İctimaiyyət və iş dünyası ilə əlaqələr departamentlərinin təşkilatçılığı ilə ingilis dilində ən yaxşı şeir və mahni müsabiqəsinin final mərhələsi keçirildi. Tədbirdə Xəzər Universitəsinin müəllim və tələbələri iştirak edirdilər.

Müsabiqənin münsiflər heyətinin tərkibinə Xəzər Universitəsinin rektoru, professor Hamlet İsxanlı, İngilis dili və ədəbiyyatı departamentinin müdürü Eldar Şahgəldiyev, İctimaiyyət və iş dünyası ilə əlaqələr üzrə koordinator Əlövsət Əmirbəyli, Siyasi elmlər və beynəlxalq münasibətlər departamentinin mü-

diri Baba Bayramlı, Media resursları mərkəzinin müdürü Natella Barkaya, dram müəllimi Əhəd Hacıyev, dünya ədəbiyyatı (World literature) müəllimi Jan Peart daxil idilər.

Tədbirdə tələbələr 12 mahni və 14 şeir ifa etdilər. Münsiflər heyəti 5 ballıq sistəmlə müsabiqənin final iştirakçılarını qiymətləndirdi. İfalar bitdikdən sonra münsiflər heyəti qalibləri müəyyənləşdirdi. İqtisadiyyat və menecement fakültəsinin I kurs tələbəsi Səməd Məmmədzadə birinci yera, Humanitar və sosial elmlər fakültəsinin II kurs tələbəsi Pınar Ələkbərova və Memarlıq, mühəndislik və tətbiqi

Səməd Məmmədzadə

Pınar Ələkbərova

Natiq İsmayılov

Nigar Axundova

elmlər fakültəsinin III kurs tələbəsi Natiq İsmayılov ikinci yerə, Humanitar və sosial elmlər fakültəsinin I kurs tələbəsi Nigar Axundova və həmin fakültənin II kurs tələbəsi Vahid Hüseynov üçüncü yerə layiq görüldülər.

Qaliblərə mükafatlar təqdim olundu. Sonda Xəzər Universitetinin rektoru, professor Hamlet İsaxanlı İngi-

lis dili və ədəbiyyatı, İctimaiyyət və iş dünyası ilə əlaqələr departamentlərinə, müəllimlərə, tələbələrə belə bir müsabiqə təşkil etdikləri üçün öz minnətdarlığını bildirdi.

Eldanə CAMALOVA,
tələbə,
Təhsil fakültəsi,
Xəzər Universiteti

Vahid Hüseynov

“DÜNYA ƏDƏBİYYATI KİTABXANASI”: YENİ NƏŞRLƏRİN TƏQDİMATI

Dekabrin 22-də Xəzər Universitetinin sərgi salонunda Kitab klubunun təşkilatçılığı ilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncamı ilə nəşr edilən 150 cildlik “Dünya ədəbiyyatı kitabxanası” seriyasından yeni nəşr olunmuş altı kitabın təqdimat mərasimi keçirildi. Mərasimdə Kitab klubunun işçiləri, çoxcildliyin nəşrini həyata keçirən “Şərq-Qərb” nəşriyyatının əməkdaşları, Xəzər Universitetinin Kitabxana və İnfomasiya Mərkəzinin işçiləri, müəllim və tələbələri iştirak edirdilər.

Mərasimi giriş sözü ilə Kitab klubunun direktoru Elxan Rzayev açdı. O, seriyanın hər bir azərbaycanlı üçün, xüsusən tələbələr üçün əhəmiyyətli olduğunu, dünyadan ən məşhur klassiklərinin əsərlərinin buraya daxil edildiyini bildirdi. Məlumat verdi ki, çoxcildliyin tirajı məhdud olaraq 1000 nüsxədən ibarətdir və yalnız abunə yolu ilə satılır. Maraqlananları Kitab klubuna dəvət etdi.

Layihənin tərcümə və redaktə işinin rəhbəri Asif Hacı, korrektura və texniki redaktorluq işinin rəhbəri Rövşən Ağayev, dizayneri Tərlan Qorcu çıxış

edərək, Azərbaycanın kitab nəşri tarixində ikinci dəfə bu höcmə, bu miqyasda həyata keçirilən layihənin xüsusiyyətlərinin haqqında məlumat verdilər.

Mərasimdə Xəzər Universitetinin rektoru, professor Hamlet İsaxanlı çıxış edərək, kitabın və mütaliənin əhəmiyyətindən danışdı, onun böyük qüvvə olduğunu bildirdi, dünya ədəbiyyatını öyrənməyin vacibliyini qeyd etdi.

NESS TEKNOLOGİYALAR ŞİRKƏTİNİN AZƏRBAYCANDAKI BAŞ DİREKTORU İLƏ GÖRÜŞ

Dekabrin 25-də Xəzər Universitetinin rektoru, professor Hamlet İsaxanlı bir sıra ölkələrdə (İtaliya, İspaniya, Portuqaliya, İsrail və s.) kompüter texnologiyaları və onların tətbiqi sahəsində geniş fəaliyyət göstərən Ness Texnologiyalar Şirkətinin Azərbaycandakı baş direktoru Mixael Mogilevskini qəbul etdi.

"ENVIRONMENTAL SECURITY AND RESOURCE MANAGEMENT IN THE CASPIAN REGION".

The faculty member of the Khazar University Rovshan Abbasov received the Course Development Competition grant from the Curriculum Resource Center of the Central European University, Hungary. The Course Development Competition is intended to encourage faculty from Eastern Europe, Southeastern Europe, the former Soviet Union and Mongolia to develop and introduce new university courses at their institutions. The mission of the program is to contribute to the development of higher education in the regions mentioned above by increasing academics' capacity to introduce innovative, regionally relevant courses, modern teaching approaches and new academic areas in the curricula of their home universities.

According to this project, Rovshan Abbasov (Khazar University, Azerbaijan) and Shamshagul Mahsayeva (Central European University, Kazakhstan) will jointly develop a course named "Environmental Security and Management in the Caspian region".

This course has a integrative character and contains ecological, environmental, economical and political knowledge. For the first time, authors of the project look at the Caspian region and an entire educational area. The proposed course can be considered as the first effort of participating universities, to deliver a regional course. The course will be delivered taken into consideration only regional interests of Caspian countries, since regional or global approach is the best way to solve environmental problems and protect environmental security. Therefore, authors suggest that this course will be a successful addition to the departments' curricula of both universities.

The proposed project for the first time is looking at the Caspian region as an entire educational area and has an aim to create a new win-win strategy for future generations of the Caspian region. From this point of view, authors of the project comes into mind that high level of the public awareness in the society and good education are the only ways for solving problems related to environment, peace, poverty and security.

The course will be delivered in the fall semester of 2010 simultaneously at the Khazar University and the Eur-

Görüşdə universitetin 1-ci prorektoru professor Məhəmməd Nuriyev də iştirak edirdi. İnformasiya texnologiyalarının tədrisi məsələsində birgə fəaliyyət imkanları müzakirə olundu, gələcəkdə daha geniş əla-qələr qurulması barədə fikir mübadiləsi aparıldı.

sian National University, Kazakhstan. Students from both universities will be free to create groups and find project partners from the partner university. For example, Azerbaijani student will be able to find project partner from Kazakhstan and vice versa. Through the semester, these students will have a joint work on the project and presentation will be delivered jointly using internet technology. It will be a first course, when students from various universities make joint project presentation using internet and it can be considered as the main novelty of this course. Joint class projects through internet can also be considered as the novelty and will serve as a good experience for future activities.

Authors of this project suggest that prevention of the future uncertainties around this lake will strongly depend on regional consciousness of people living around this lake. Only regional consciousness can create regional interests in people, preventing future disputes that might happen among Caspian nations. For example, construction of new pipelines makes Caspian countries necessarily to join efforts to defend their national and environmental security and this is called as a regional security. In addition, protection of the environment of the Caspian Sea cannot be done separately and it requires high collaboration of the Caspian nations.

Given the importance associated with the future importance of the Caspian Sea, comprehensive curricula will provide a means for limiting lack of knowledge on students living in this region. This will also make enable appraise significance of the region correctly and use resources of the Caspian Sea more effectively. So, students of participating countries will be able to realize that the future of the region is closely connected with the independency, democracy, co-operation and friendship. Apart from that, the proposed project will contribute to future collaboration of teachers and educational officers of participating countries. Moreover, the new developed curricula and course reader, will serve as the additional educational mean and can be used over long times. It is quite possible that in the future this course reader will be published as a book.

TƏHSİL

Azərbaycan Turizm İnstitutunda

“TURİZM VƏ REKREASIYA: PROBLEMLƏR VƏ PERSPEKTİVLƏR” MÖVZUSUNDU III RESPUBLİKA ELMİ-PRAKTİKİ KONFRANSI

Dekabrin 19-da Azərbaycan Turizm İnstitutunda (ATİ) Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi və ATİ-nin birgə təşkilatçılığı ilə “Turizm və rekreatiya: problemlər və perspektivlər” mövzusunda III Respublika elmi-praktiki konfransı keçirilmişdir.

Tədbirdə müxtəlif ali təhsil müəssisələrinin, turizm agentlikləri və mehmanxanaların nümayəndələri, turizm sahəsində tədqiqatla məşğul olan mütəxəssislər iştirak etmişlər.

Konfransı giriş sözü ilə açan Azərbaycan Turizm İnstitutunun rektoru Cəfər Cəfərov qonaqları salamlayaraq, ATİ-də konfrans keçirilməsi ənənəsindən, belə konfransların ölkə turizmi üçün əhəmiyyətindən danışdı. Qeyd etdi ki, turizm sənayesi ölkəmizdə inkişaf etməkdə olan sahədir. Bu sahədə ixtisaslı kadrların yetişdirilməsi üçün əlimizdən gələni edirik. Rektor dünyyanın bir sıra nüfuzlu ali təhsil ocaqları ilə əməkdaşlıq nəticəsində ATİ-də təhsilin səviyyəsinin xeyli yüksəldiyini xüsusi vurgulamuşdur.

Mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev “Azərbaycan turizminin müasir durumu və perspektivləri” mövzusunda nitqində konfransın əhəmiyyətindən danışaraq qeyd etdi ki, “müzakirə edilən mövzular turizmin bütün sahələrini əhatə edir. Konfrans Azərbaycanda turizmin inkişafına öz töhfəsini verəcəkdir.

Bu il ATİ-nin ilk buraxılışı olacaqdır. Məzunlar ölkəmizdə turizm obyektlərində işlə təmin ediləcəklər.

Azərbaycan turizmi sürətlə inkişaf etməkdədir. Son illər ərzində turizm infrastrukturunu yaradılması sahəsində həm respublikanın paytaxtı Bakı şəhərində, həm də regionlarda böyük işlər görülür. Respublikamızda müxtəlif turizm tədbirləri keçirilir, turizm şirkətlərinin sayı çoxalır, yerləşmə vəsiytələrinin sayı günü - gündən artır, turizmə aid müxtəlif reklam materialları buraxılır. “Turizm və rekreatiya zonaları”, “Azərbaycan kurortları” haqqında ölkə Prezidentinin fərmanlarının və Dövlət

programlarının qəbul edilməsi olduqca təqdirə layıqdir.

Son illərdə ölkə Prezidentinin sərəncamı ilə yaradılmış 8 milli park ekoturizmin inkişafına təkan vermişdir. Bundan əlavə, ölkəmizdə mədəni, ekoloji, ekstremal, idman turizmi üçün əlverişli şərait vardır. Məsələn, idman turizmi (alpinizm) üçün dağlar, səyahətlər keçirmək üçün keçidlər mövcuddur. Lakin, onları genişləndirmək, eləcə də başqa turizm növlərinin inkişafı üçün səyləri artırmaq lazımdır.

Bu il ölkə Prezidenti İlham Əliyev cənablarının iştirakı ilə “Şahdag” qış-yay turizm idman kompleksinin bünövrəsi qoyulmuşdur. Burada 5 min iş yerinin açılması gözlənilir. Əsas məsələ qısa bir zamanda orada işləyəcək kadrların hazırlanmasıdır. Bu işdə ATİ ilə yanaşı digər ali məktəblərin də köməyinə böyük ehtiyacımız vardır”

Plenar iclasdan sonra konfrans öz işini üç bölmədə - “Turizm və rekreatiya ehtiyatlarının tədqiqinin nəzəri və praktiki əhəmiyyəti”, “Turizm bazarı: müasir durum, təhlükəsizlik, inkişaf perspektivləri”, “Ekoturizm və onun inkişaf problemləri” bölmələrində davam etdirdi.

Azərbaycan Turizm İnstitutunun kafedra müdürü, dosent Bahadur Bilalov “Heydər Əliyev və müstəqillik illərində turizm sahəsində beynəlxalq əməkdaşlığın genişlənməsi”, Azərbaycan Turizm İnstitutunun dosenti Məhərrəm Zülfüqarlı “Azərbaycanda turizmin inkişafının tarixi mərhələləri”, Bakı Dövlət Universitetinin professoru Nadir Məmmədov “Masallı inzibati rayonunun turizm-rekreatiya ehtiyatları” mövzularında məruzə etdilər. Bölmə iclaslarında digər məruzələr də dinlənildi.

Yekun Plenar iclasda bölmə sədrlerinin hesabatı dinlənildi, ölkədə turizmin inkişafının sürətləndirilməsi üçün təxirəsalınmaz tədbirlər haqqında Nazirlər Kabinetinə təkliflər səsləndirildi, iştirakçılara sertifikatlar təqdim edildi.

UNİVERSİTƏMİZİN YENİ NƏŞRLƏRİ

"ZİYARƏT"

Hamlet İsaxanlı

Ziyarət

Şair Hamlet İsaxanlinin "Ziyarət" adlı yeni poeziya kitabı çapdan çıxmışdır. Bu, riyaziyyatçı alimin, dil və ədəbiyyat, tərcümə nəzəriyyəsi və tarixi, poeziya və fəlsəfə, elm, mədəniyyət və təhsil tarixi üzrə çoxsaylı məqalə, monoqrafiya və dərsliklərin müəllifi olan şair və yazıçının, publisist və tərcüməçinin sayca 10-cu poeziya kitabıdır. Indiyədək Azərbaycanda ("Təzadalar", 2001; "Bu da bir həyatdı", 2004; "Dördlüklər", 2007); Rusiyada ("Контрасты", Изографъ, 2006); İranda ("شعره دونن دويغولار"), Təbriz, 2004; "تضادلار", Təbriz, 2005; "بودا بير حيادى", Təbriz, 2005); Gürcüstanda ("სიმღერის ძოქნა", Intellect, 2004); və Çində (陈子豪译. —北京:中央编译出版社 2009) şeir kitabları nəşr olunmuşdur.

Kitaba heca, hecalı sərbəst və ya ritmik sərbəst, həmçinin digər vəznlərdə yazılmış, qəmli və sevinc dolu, fəlsəfi və sadəcə xoş əhval yaradan müxtəlif şeirlər daxildir. Kitabdakı epik-lirik "Ziyarət", poeması şairin öz uşaqlığına, doğulduğu kəndə səyahəti ilə, yaxın və uzaq keçmiş haqqında xatırələri ilə bağlıdır.

Kitabdan iki şeiri və "Ziyarət" poemasından bir parçasını oxuculara təqdim edirik.

Əl-Ələ

Ömür var, mənəsi - ye, iç, yat,
Nə dərin həyəcan, nə fəryad.
Sevdasız bir həyat – nə həyat?!

Sizə bir söz deyim, nəhayət :
Tutuşaq, a dostlar, əl-ələ
Keçməsək arzudan əmələ
Böyük bir təhlükə, qorxu var –
Mahv olar, puç olar arzular
Könüllər coşub nəğmə deməz
Dünya biz deyənə bənzəməz.

Solist

Uşaqlıqdan düşünmək olubdu peşəm,
Kitablardan toz yemişəm
və... xəyallara dalmışam –
Yolum haraya düşəcək,
Kim-kim ilə görüşəcək –
Onu mən özüm demişəm.
Nyutonla söhbət edib,
Nizamidən dərs almışam.
Dostum olub neçə ədib
Şekspirdən Tolstoja.
Mövlənəni bir kəs duyan
"Məsnəvi"dən çətin doya –
O nəşədən mən də məstəm.
Amma, vallah, mən nə başa ağıl qoyan,

Nə rəhbər, nə moralistəm.
Binadan nə Tolstoyçu, nə Marksist,
Nə sosyalist, nə başqa "ist",
Nə Mustafa Kemalistəm.
Zaman-zaman onlara mehman olsam da,
Təklikdən də zövq almışam.
Söhbət edib, dərs alsam da,
Mən öz havamı calmışam.
Məni xorda oxutsalar
Səsim, sözüm, öz nəğməm var –
Dadı-duzu olsa da kəm,
Yenə nə qəm?!
Mən solistəm ki, solistəm!

Könül səsi

("Ziyarət" poemasından)

Biri deyir: "kimə gərək
Rəhm, şəfqət, açıq ürək?
Sentimental bu ax-uflar
Son vaxt yaman çoxalıblar,
Bu şairlər, filosoflar
Xalqın evini yırıblar –
Qara qələm, ağ kağızdı
Ağız dedi, əl də yazdı,
Cilovsuz qalib coşublar
Nə qədər boş söz qoşublar...

Qaydasız oyundur həyat
Yaxşı oyna, arzuna çat.
İndi də belə zamandır -
Bacarana baş qurbanı.

Dövlətdən şikayət etmə,
Xoşun gölmir – yaxın getmə.
Kim ki, dövlət işindədir
Şərqdə, Qərbədə, ya Çindədir,
Hansı irqdə, ya dindədir
Fərqi yoxdur, qarnı toxdur –
O, səltənət içindədir"

İnsan var ki, könül səsi
Sevgi deyil, siyasətdir.
Ehtirası, fəlsəfəsi
Əmr, hökm, rəyasətdir.

Yalan deyib haqqı danmaq,
Haqqı danıb ad qazanmaq
Acizlik, ya fərasətdir?
(Suallar içində yanmaq
İnsanlarda bir adətdir).

Günaha batmışq biz də –
Elə bizim sayəmizdə
Çoxu "dahi", "bir dənədir"…
Demə ki, bu - zəmanədir
Demə dünya dəyişmişdir.
Nədən adət olub bizdə
Öyilir əyri də, düz də?
Aman tale, bu nə işdir,
Cavab tapmaq çətin işdir...
Məxluqat nə etməlidir?
Min şükür ki, hər yaranan
Bir gün ölüb getməlidir...

Nə yaxşı ki, kainata
Tor qurub, kəmənd atmadiq.
Nə yaxşı ki, yeri, göyü
Biz qurub, biz yaratmadıq.

Qaçmışam mənsəb
cəngindən,
Mən də başqa cür dəliyəm.
Tutmuşam söz ahəngindən
Düzə doğru deməliyəm.

Yorularmış insan bəzən
Süni, yapma təbiətdən...
Təmiz ələ, xoş əmələ,
Saf insana vuruldum mən,
Uzaq durdum bədheybətdən.

Nə əmr istər, nə də fərman,
Əsər külək canü-dildən,
Xəbər verər hər mənzildən.
Zəhmi ağır dik qayalar-
Durna keçər qanad salar.
Möcüzədir vəhşi orman,
Ot üstə şəh, dağda duman,
Günəş gülər, bulud aqlar,
Yerdə, göydə min sevda var.

Ay, yer, günəş, insan – nə var
Seçər hərə öz babını.
Seçib başına dolanar,
Çalar eşqin rübabını.

Fikir azad, yollar açıq,
Gəl, aləmin seyrinə çıx.
Qarşımızda sırlı sandıq
Onu açmaq istəməsək,
Bəs onda niyə yarandıq?!

"AZƏRBAYCAN SEVGİ POEZİYASI"

Xəzər Universiteti nəşriyyatında çoxcildli nəşr kimi nəzərdə tutulan "Azərbaycan sevgi poeziyası" antologiyasının ikinci və üçüncü kitabları çapdan çıxmışdır. Ötən ilki nömrələrimizin birində antologiyanın birinci kitabı təqdim edərkən qeyd etdiyimiz kimi, "Azərbaycanın kitab nəşri tarixinə bənzəri olmayan" bu layihənin müəllifi və tərtibçisi Xəzər Universitetinin rektoru, şair və ədəbiyyatşunas Hamlet İsaxanlıdır. Kitabların nəfis dizayn işi də ona məxsusdur.

Antologiyanın **ikinci kitabı** Abbas Səhhət, Səməd Mənsur, Abdulla Şaiq, Məhəmməd Hüseyn Şəhriyar, Əhməd Cəmil, Həmid Nutqi, Ənvər Əlibəyli, Zeynal Cabbarzadə, İslam Səfərli, Hüseyn Arif, Nəbi Xəzri, Bəxtiyar Vahabzadə, Əliağa Kürçaylı, Əli Kərim, Nəriman Həsənzadə, Xəlil Rza Ulutürk və Cabir Novruzun, **üçüncü kitabı** Məmməd Araz, Tofiq Bayram, Famil Mehdi, Fikrət

Qoca, Musa Yaqub, Vaqif Səmədoğlu, Nüsrət Kəsəmənli, Ramiz Rövşən, Hamlet İsaxanlı və Zəlimxan Yaqubun sevgi şeirləri daxil edilmişdir.

**«ДО СВИДАНЬЯ, ДРУГ МОЙ,
ДО СВИДАНЬЯ»**

Düz 84 il bundan əvvəl, 1925-ci il dekabrin 27-dən 28-nə keçən gecə, Nazim Hikmətin sözləri ilə desək, "dünyanın ən yaxşı və ən səmimi şairlərindən biri"ni itirdik. Ayazlı-şaxtalı bir qış gecəsində «До свиданья, друг мой, до свиданья» şeiri ilə veda etdi Yesenin gözəlliklərini bənzərsiz bir ilhamla vəsf etdiyi bu dünyaya.

«До свиданья, друг мой, до свиданья». Bu şeir Yeseninin qələmindən çıxan son poetik şedevrdir. Şeirin yazılmış tarixçəsi belədir: 1925-ci il dekabrin 23-də Yesenin gecə qatarı ilə Moskvadan Leningrad'a gedir və "Anqleter" otelində yerləşir. Burada o, vaxtını əsasən Leningrad dostlarının (V.I.Erlix, Q.F.Ustinov, E.A.Ustinova, N.Klyuyev və s.) əhatəsində keçirir. E.A.Ustinova xatırlayır: "27-sində (dekabr ayının 27-də - İ.Saxanlı) onun yanına getdim. O mənə sol əlini göstərdi. Biləyində 3 dərin olmayan kəsik vardi. Serqey Aleksandroviç şikayət etdi ki, bu yaramaz oteldə mürəkkəb də yoxdur və mən bu gün səhər qanla yazmalı oldum. Tezliklə şair Erlix gəldi. Serqey Aleksandroviç stola yaxınlaşdı, səhər qanla yazdığı şeiri bloknotdan cırdı və Erlixin pencəyinin iç cibinə qoydu. Erlix əlini cibinə salmaq istədi, amma Yesenin onu dayandırdı. "Sonra oxuyarsan, lazımdır". (1)

Həmin mənzərəni V.I.Erlix belə təsvir edir. "Yazı stolunun yanında dururuq. Yesenin, Ustinova və mən... O dedi: Həə, Liza xala, bir qulaq as, bu biabırçılıqdır. Belə də şey olar ki, oteldə mürəkkəb olmasın. Başa düşürsən? Şeir yazmaq istəyirəm, mürəkkəb yoxdur. Axtardım, axtardım, elə də tapa bilmədim. Bax gör neynəmişəm. O, köynəyinin qolunu yuxarı çəkdi və əlini göstərdi: kəsik. Hay-küy qalxdı. Ustinova əməlli-başlı hirsəndi.

- Serqunka! Sənə son dəfə deyirəm. Bir də belə zərafatı təkrar etsən, artıq biz tanış deyilik.

- Liza xala, mən də sənə deyirəm, əgər mənim mürəkkəbim olmasa, mən yenə əlimi kəsəcəm. Mən mühasib deyiləm ki, işi sabaha saxlayı... Yesenin stola sarı əyilir, bloknotdan bir vərəq cırır və uzaqdan göstərir: Şeirdir. Kağızı 4 yərə bükür və mənim pencəyi-

min cibinə qoyur: Sənə. Ustinova oxumaq istəyir.

- Yox, gözlə, tək qalar, oxuyar." (2)

Beləliklə, Yesenin gözünü dünyaya əbədi yumduğunu gün səhər bu şeiri öz qanı ilə yazır. Şeir Yeseninin ölümünün sabahı günü, dekabrin 29-da, Leningrad'da çıxan "Krasnaya qazeta"nın axşam buraxılışında (№ 314) dərc edilmişdi. Şeirin orijinal əlyazması hazırda Moskvada A.S.Puşkin adına Rus Ədəbiyyatı İnstitutunun arxivində saxlanılır. Bəzi araşdırıcılar bu şeirin qanla yazılmış faktını şübhə altına alsalar da, ümumiyyətlə Yeseninin qanla yazmaq kimi bir adətinin olduğunu qəbul etmək məcburiyyətdindəyik. N.A.Tabidzenin xatirələrinə nəzər salaq: "Yeseninin "Strana sovetskaya" kitabı çıxanda (bu kitab 1925-ci ildə Tiflisdə çıxmışdır – İ.Saxanlı) o, kitabın üzərində öz qanı ilə "məni və mavi buynuzları sev" sözlerini yazaraq, kitabı mənə hədiyyə etdi. Təəssüf ki, bu kitabı məndən uğurladılar." (3)

Görünür, şeirin qanla yazılmasını qəbul etmək istəməyənlər N.A.Tabidzenin xatirələrindəki bu məqamı diqqətdən qaçırmışlar. Digər tərəfdən, bu şeirin məhz Yesenin tərəfindən və məhz qanla yazılmışı faktı ekspertiza tərəfindən sübuta yetirilmişdir. (4)

Ümumiyyətlə, bu şeir müxtəlif vaxtlarda müxtəlif fikirlərin yaranmasına səbəb olub. Bəzi iddialara görə, bu şeirin müəllifi Yesenin deyil və şeirdə Yeseninin xətti saxtalaşdırılmışdır. Digər bir müəllifə görə, şeirin qanla yazılması uydurmadır, başqa bir müəllifə görə, şeir V.I.Erlixə deyil, N.Klyuyevə həsr edilib. Şeirin Yeseninin sevdiyi qadınlardan birinə həsr edilməsi kimi fikirlər də var. Bu fikirlər indi də səngimək bilmir. Son illərin yeni və ən maraqlı versiyalarından biri Moskva Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Uni-

versitetinin professoru, pedaqoji elmlər doktoru Tatjana Karatıqinanın irəli sürdürüyü versiyadır. Professor Karatıqinanın fikrinə görə, bu şeir nə V.İ. Erlixə, nə də Yeseninin sevdiyi hər-hansı bir qadına deyil, Yeseninin bakılı dostu P.I.Çaqınə həsr edilib. Professor Karatıqina yazır: "...Belə fikir yürütütmək olar ki, Yesenin həyatının son saatlarında özünün «До свиданья, друг мой, до свиданья» şeirində də məhz bakılı dostuna (P.I. Çaqın – İ. İsxanlı) müraciət etmişdir. Ona (Yeseninə – İ. İsxanlı) Anqleter otelində baş çəkən və indi ədəbiyyatşunaslar tərəfindən onun ölümündə vasitəçilər kimi qəbul edilən digər şəxslərlə bərabər, Erlix də onun yaxın dostları sırasına daxil deyildi. Qadınlara isə Yesenin öz əsərlərində çox nadir halarda "dost" sözü ilə müraciət etmişdir. O onlara, əsasən, "əzizim" və "sevgilim" deyə, ya da öz adları ilə müraciət edirdi". (5) Daha sonra müəllif Yeseninin «Прощай Баку» şeirinin birinci bəndini və «До свиданья, друг мой, до свиданья» şeirinin birinci bəndini bir şeir çəklində verərək, onlar arasında mənəvi və ruhən bağlılığı, eyni zamanda ciddi üslüb yaxınlığının olduğunu qeyd edir:

*Прошай, Баку! Тебя я не увижу.
Теперь в душе печаль, теперь в душе испуг.
И сердце под рукой теперь больней и ближе,
И чувствую сильней простое слово: друг.*

*До свиданья, друг мой, до свиданья.
Милый мой, ты умения в груди.
Предназначенное расставанье
Обещает встречу впереди.*

Əlbəttə, maraqlı və cəzbedici versiyadır. Lakin hansı versiyanın doğru, hansının səhv olduğunu isbat etmək tarixin və Yesenin irlisinin araşdırıcılarının öhdəsinə düşür.

«До свиданья, друг мой, до свиданья» şeiri orijinalda belədir:

*До свиданья, друг мой, до свиданья.
Милый мой, ты умения в груди.
Предназначенное расставанье
Обещает встречу впереди.*

*До свиданья, друг мой, без руки, без слова,
Не грусти и не печаль бровей,—
В этой жизни умирать не ново,
Но и жить, конечно, не новей. (6)*

«До свиданья, друг мой, до свиданья» şeiri Yeseninin Azərbaycan dilinə ən çox tərcümə edilən şeiri-

dir. Şeir 9 müəllif – Ş.Sadiq (1959), Əliağa Kürçaylı (1975), Anar (1973), Nüsərət Kəsəmənli (1974), Mahir Qarayev (1994), Knyaz Aslan (2005), Firuz Mustafa (2005), Eldar Nəsibli Sibirel (2006), Eyvaz Borçalı (2006) tərəfindən tərcümə edilmişdir.

“Öz doğma dilində orijinalın ruhuna, ahənginə uyğun gələn poetik ifadə tərzini tapmaq” (7), başqa sözlə, orijinala mümkün qədər yaxın olmaqla orijinaldakı şeiriyyəti saxlamaq bacarığı tərcümədə ən mühüm faktorlardandır.

Əslində, “orijinala daha yaxın tərcümələr daha yaxşı səslənir və əksinə, səslənmə ürəyəyatılmışdır, bu, orijinala yaxınlıqdan irəli gəlir” fikri cəzbedici görünür. Lakin paradoksal olsa da, bəzən orijinala çox yaxınlıq istəyi şeiriyyətdən uzaqlaşdırır. Bu, sözsüz ki, arzu edilməyən haldır və tərcüməçinin orijinaldakı ruhu, şeiriyyəti tuta bilməməsindən və bütün bunları quru söz oyununa qurban verməsindən irəli gəlir. Digər bir faktor da unudulmamalıdır: tərcüməçinin şeirin orijinal dilini yaxşı bilməməsi və ya tərcümə vaxtı orijinala səthi münasibət. Yesenindən tərcümələrdə bu hala xeyli rast gəlinir. Əlbəttə, rus dilini yaxşı bilməyən birinin həmin dildən tərcümə etməyə girişməsi fikri real görünməsə də, orijinala səthi münasibət faktları açıq-aydınlıdır. Bəzən müəlliflər bir sözü əsas kimi götürərək onun başına fırlanır, hər hansı bir mənəni ifadə edir, lakin həmin mənəna orijinaldakından tama-mılə fərqli olur, orijinalın ümumi məzmununa və ruhuna uyğun gəlmir. Yesenindən tərcümələrdə belə hallar kifayət qədərdir. Bunları aradan qaldırmaq üçün tərcümə zamanı orijinalın ruhuna sadıqlıq və orijinaldakı mənəyə həssaslıq göstərilməsi vacibdir.

İlk dəfə bu şeirin tərcümələrinin təhlilinə Rafiq Novruzov cəhd göstərmişdir. (8) Lakin tədqiqatçı təhlilə çox ötəri toxunmuş, hətta, adını çəksə də, Ş.Sadiqin tərcüməsi haqqında bir kəlmə belə söyləmədən ümumi nəticə çıxmışdır. Bundan sonra Əmirxan Xəlilov bu şeirin tərcümələrini təhlil etmişdir.(9) Əslində isə, bunu ciddi təhlil də adlandırmış olmaz, çünki tədqiqatçı həmin dövrə məlum olan dörd tərcümədən yalnız ikisini (Ş.Sadiq və Əliağa Kürçaylinin tərcümələri) təhlilə cəlb etməklə kifayətlənmiş, Anar və Nüsərət Kəsəmənlinin tərcümələrinin (10-11) isə adı belə çəkiləməmişdir. Tərcümələrin nisbətən geniş təhlilini isə Pərvanə Məmmədova (12) vermişdir. Lakin bu təhlildə də toxunulmamış və eləcə də, fikrimizcə, yanlış məqamlar var ki, biz həmin məqamlara xüsusi diqqət yetirəcəyik. Yeri gəldikcə, yuxarıda adı çəkilən tədqiqatçıların təhlili ilə əlaqədar fikrimizi də söyləyəcəyik. Qeyd edək ki, Pərvanə Məmmədova şeirin həmin dövrə məlum olan 5 tərcümə variantından 4-nü təhlil

etsə də, Mahir Qarayevin tərcüməsi (13) unudulmuşdur.

Şeir cəmi iki bənddir və şeirin əsas məqamları hər bəndin son beyləridir. Şübhəsiz ki, bu məqamları da-ha yaxşı verən tərcümələr daha uğurlu hesab edilməyə namizəddirlər. Digər tərəfdən isə, hər şeyi iki beytin yedəyinə bağlamaq da doğru olmaz. Odur ki, bütün tərcümə boyu orijinala yaxın olmaqla poetik səslənməyə nail olmaq və son beylərdəki fikri daha dəqiq və şairanə ifadə etmək bacarığı bu şeirin tərcüməsində uğurun açarıdır.

S. Sadiqin tərcüməsi

*Əlvida, ey dostum, bir də əlvida,
Səni gəzdirərəm ürəyimdə mən.
İnan qarşidakı bu ayrılıq da
Görüş vəd eləyir bizə yenidən.*

*Əlvida, nə danış, nə də ki əl ver;
Nə qaşlarını çat, nə gözün dolsun.
Ölüm bu dunyada yenilikmidir..
Yaşamaq özü də yenilik olsun? (14)*

Əvvələ onu qeyd edək ki, «До свиданья» ifadəsinin tərcüməsi kimi “salamat qal” ifadəsi daha doğru, daha cəzbədici, daha ürəyəyatılmış və poetik səslənsə də, adı çəkilən şeirin ruhən və faktik olaraq müəllifin həyata veda nəğməsi olması tərcümələrin hamisində (Knyaz Aslanın tərcüməsindən başqa) «До свиданья» ifadəsinin təbii görünən “salamat qal” kimi deyil, “əlvida” kimi verilməsinin əsas səbəbidir. Bununla belə, “tərcüməçilər arasında olan bu yekdillik” təs-süf doğurmaya bilməz. Məhz bu səbəbdən də birinci misrada heca sayını düzəltmək üçün tərcüməçilərin əksəriyyəti orijinalda olmayan, şeirin ruhuna uyğun gəlməyən “bir də əlvida”, “əlvida artıq”, “əlvida bir də”, “daha ayrılaq”, “əlvida daha”, kimi əlavə ifadələrdən istifadə etməli olmuşlar.

Doğrusu, S.Sadiq ilk tərcümənin müəllifi olduğunu üçün, onun, orijinaldakı “милый мой, ты у меня в груди” misrasını çox aydın və təbii olan, sanki gəl-gəl deyən “əzizim, sən mənim ürəyimdəsən” kimi tərcümə etməməsini, bunun əvəzində “səni gəzdirərəm” kimi qeyri-təbii ifadəyə üstünlük verməsini anlamışdır. Bir anlığa birinci bəndi belə təsəvvür edək:

*Əlvida, ey dostum, bir də əlvida,
Əzizim, sən mənim ürəyimdəsən.
İnan qarşidakı bu ayrılıq da
Görüş vəd eləyir bizə yenidən.*

Heç bir şübhəsiz, bu bənd faktik tərcümədən da-ha yaxşı səslənir.

Ş.Sadiqin tərcüməsindəki üçüncü - “inan qarşidakı bu ayrılıq da” misrasını təhlil edərkən Pərvanə Məmmədova yazır: “Ş. Sadiqdə qeyri-dəqiqlik daha çoxdur. Və bu qeyri-dəqiqlik heç də aşar söz olan “предназначенное” sözünün itirilməsində yox, tərcümədə “bu” işarə əvəzliyinin meydana gəlməsindədir. Belə çıxır ki, şairin müraciət etdiyi ünvanın qarşidakı bir neçə ayrılıq haqqında məlumatı var. Bu, xüsusiən bağlılanılmaz xə tadır”(12, səh.43). Əslində, tədqiqatçının bu fikirlərinin özü kifayət qədər xətalıdır. Misraya bir də qulaq verək: “İnan qarşidakı bu ayrılıq da”. Şeirin intonasiyasından və ruhundan açıq-ashkardır ki, misranın “bu ayrılıq” hissəsində vurğu, Pərvanə Məmmədovanın iddia etdiyi kimi, “bu” əvəzliyinin üzərinə deyil, “ayrılıq” sözünün üzərinə düşür. Şeirdə söhbət “o ayrılıq”dan və ya “bu ayrılıq”dan getmir, sadəcə olaraq ayrılıqdan gedir. Buradan görünür ki, tədqiqatçının “belə çıxır ki, şairin müraciət etdiyi ünvanın qarşidakı **bir neçə ayrılıq** (fərqləndirmə bizimdir) haqqında məlumatı var” fikrinin heç bir əsası yoxdur. Beləliklə, birinci bəndin ikinci beytini, tərcüməçi orijinala sadıqlılığını saxlamaqla, şairanə tərcümə etməyə müvəffəq olmuşdur. Şeirin ikinci bəndi də bütövlükdə yüksək ustalıqla tərcümə edilmişdir. Yeganə olaraq onu qeyd edək ki, şeirin son beytində müəllif tərəfindən sanki fakt olaraq bildirilən fikir (В этой жизни умирать не ново - но и жить, конечно, не новей) bir az qeyri-müəyyən, sual formasında öz təsdiqini təpir.

Əliağa Kürçaylinın tərcüməsi

*Əlvida, ey dostum, əlvida artıq,
Əzizim, sən mənim ürəyimdəsən.
Taleyə yazılın hökmi-ayrılıq.
Görüş vəd eləyir bizə yenidən.*

*Boşla söz-söhbəti, dostum, əlvida,
Qəlbimin qəmini, qüssəsini sil.
Nə ölüm təzədir qoca dünyada,
Nə də ki, yaşamaq təzə şey deyil! (15)*

Birinci misrani çıxmasha, birinci bəndin qalan üç misrasını Əliağa Kürçaylı orijinala daha uyğun və daha şairanə ifadə etmişdir. Misralar şeirin ruhunu və məzmununu tamamilə doğru eks etdirir.

İkinci bəndin birinci beytinin tərcüməsinə gəlincə, qeyd etməliyik ki, burada Əliağa Kürçaylı onun tərcümələrində çox az rast gəldiyimiz tərzdə orijinaldan uzaqlaşmışdır. Buradakı “boşla söz-söhbəti” ifa-

dəsi bir qədər yerində deyil kimi görünür, fikirdə sanki ayrılıq səhnəsinə yaraşmayan müəyyən laqeydlik notları hiss edilir. İkinci misrada “he grusti” və “ne pechal’ bровей” ifadələri vasitəsilə orijinal bir tərzdə, sanki iki mərhələdə verilən fikri tərcüməçi sadələşdirərək, sinonimlər vasitəsilə bir tonda vermişdir ki, bu da ayrılıqda normal səslənsə də, orjinalla müqayisədə xeyli zəif səslənir: “Qəlbinin qəmini, qüssəsini sil”.

Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, bu şeirdə və deməli, onun tərcüməsində əsas məqamlar hər bəndin son beytləridir. Məhz bu məqamları Əliağa Kürçaylı böyük ustalıq və şairanəliklə tərcümə etmişdir. Hər iki beyt sanki bir zərbə-məsəl kimi səslənir və sözsüz ki, bu, tərcüməni şeirin hazırda mövcud olan və gələcəkdə ola biləcək bütün tərcümələri arasında ən yaxşılardan biri kimi siğortalayıb. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, tərcüməçi bu ideal tərcüməsinə addım-addım gəlmışdır. O, ilk variantda şeirin ikinci bəndini aşağıdakı kimi tərcümə etmişdi:

*Əlvida, ey dostum, nə söz, nə söhbət,
Qəm yeyib qaşını çatmağın nədir.
Nə qoca dünyada ölüm təzədir,
Nə də ömr eləmək təzədir, əlbət? (16)*

Kitabın bundan sonrakı nəşrində də tərcüməçi ikinci bənd üzərində yenidən işləmişdir:

*Bosla söz-söhbəti, dostum, əlvida,
Qəlbini nə kədər, nə qüssə alsin.
Ölüm təzədir ki, qoca dünyada,
Yaşamaq özü də təzəlik olsun! (17)*

Göründüyü kimi, burada son beytdəki fikir müəyyən mənada sual formasında öz təsdiqini tapmışdır. Bu məqam və ikinci misra bütövlükdə tərcüməçini qanə etmir və o, axtarışlarını davam etdirərək, tərcüməsini daha da təkmilləşdirir:

*Bosla söz-söhbəti, dostum, əlvida,
Qəlbini qəmini, qüssəsini sil.
Nə ölüm təzədir qoca dünyada,
Nə də ki, yaşamaq təzə şey deyil!*

Bu bəndin addım-addım dəyişən 3 variantını öz aralarında müqayisə etmək də maraqlı olar. Məsələ burasındadır ki, ilkin variantın birinci beyti son variantın birinci beytilə müqayisədə daha yaxşı səslənir və orijinala daha yaxındır. İkinci beytdə isə gözəllik, axıcılıq, şairanəlik, sözsüz ki, son variantın xeyrinədir. Bir anlığa ilkin variantdan birinci beyti, son variantdan

ikinci beyti götürüb birləşdirək:

*Əlvida, ey dostum, nə söz, nə söhbət,
Qəm yeyib qaşını çatmağın nədir.
Nə ölüm təzədir qoca dünyada,
Nə də ki, yaşamaq təzə şey deyil!*

Şübhəsiz, Əliağa Kürçaylı bu versiya üzərində düşünmüştür. Lakin hər iki beyti olduğu kimi saxlamaqla, qafiyələndirmədə alınan uyğunsuzluğunu aradan qaldırmaq mümkün olmayaınca, birinci beytdəki orijinala yaxınlığı, bilərəkdən, ikinci beytdəki şairanəliyə və axıcılığa qurban vermişdir. Heç şübhəsiz ki, tərcüməçinin qəbul etdiyi qərar özünü tam doğrultmuşdur.

Anarın tərcüməsi

*Əlvida, ey dostum, bir də əlvida,
Əzizim, sən mənim ürəyimdəsən.
Müəyyən olunmuş ayrılıq günü
Vəd verir gələcək görüşümüzdən.*

*Əlvida, nə gərək əl vermək, ya söz,
Çatma qaşlarını, eyləmə kədər.
Ölüm bu dünyada təzə şey deyil,
Amma təzə şeydir yaşamaq məgər? (10)*

Birinci bəndin tərcüməsində Anar orijinala maksimum sadiqlik göstərməyə çalışsa da, fikrimizcə, üçüncü misradakı “müəyyən olunmuş” ifadəsi ürəyə yatırıb və bəndin səslənməsini zəiflədir. Şeirin ikinci bəndində də Anar orijinala inanılmaz sadiqlik göstərməyə nail olmuşdur. Xüsusən də orijinaldakı “he grusti” və “ne pechal’ bровей” misrasının “çatma qaşlarını, eyləmə kədər” kimi dəqiq və şairanə ifadəsi ürək açır. Son beytin tərcüməsində də tərcüməciyə qarşı tutula biləcək ciddi irad tapmaq mümkün deyil. Yeganə olaraq onu qeyd etmək olar ki, Ş.Sadiqdə olduğu kimi, burada da son fikir sual intonasiyası almışdır. Bütün bunlara baxmayaraq, əminliklə, “Anarın tərcüməsi yaxşı tərcümələr sırasındadır” deyə bilərik.

Nüsrət Kəsəmənlinin tərcüməsi

*Əlvida, əziz dost, əlvida, bir də...
Artıq söz nə lazım qəlbini təmizə.
Bizim bu vədəli ayrılığımız
Neçə görüşləri vəd edir bizə.*

*Əlvida, əziz dost!.. Niyə öpüşək?
Qəm yemə, heç indi qəm yeri deyil.
Bu dünyada təzə deyil ki, ölmək;*

Lakin yaşamaq da heç yeni deyil. (18)

Nüsrət Kəsəmənlinin tərcüməsində orijinaldan kənarlaşma və şeiriyyətdən zəif məqamlar kifayət qədərdir. Elə birinci bəndin ikinci misrası buna parlaq misaldır. “Artıq söz nə lazımlı qəlbə təmizə”. Adama elə gəlir ki, bu misra başqa bir şeirə aiddir və buraya təsadüfən düşüb. Əks halda, tərcüməcini anlamaq çətin məsələdir. Tərcüməcinin orijinaldakı “предназначеннное” sözünü “вадели” kimi tərcümə etməsi də uğursuz seçimdir. Dördüncü misradada orijinaldakından əlavə lazımsız bir mənə ifadə edilmişdir. Orijinalda söhbət qarşidakı bir görüşdən getdiyi halda (обещает встречу впереди), tərcümədə “не се́ча́го́вания” deyə bir neçə görüş vəd edilir.

Şeirin ikinci bəndinin tərcüməsini də uğurlu hesab etmək mümkün deyil. Bəndin birinci misrasında “без руки, без слова” əvəzinə, buraya heç dəxli olmayan “ни́я опу́шёк” fikri meydana çıxmışdır. Bir anlığa ikinci bəndin ikinci misrasına qulaq verək: “He грусти и не печаль бровей”. Qəribədir, şair dostunu qəmlənməməyə çağırısa da, bu çağrışın canında, ruhunda bir qəm-kədər səsi duyulur: “He грусти и не печаль бровей”. Tərcümədə isə qeyd etdiyimiz bu qəm-kədər səsi tamamilə itmiş, əksinə, zarafatıyanı bir ton almışdır: “Qəm yemə, heç indi qəm yeri deyil”.

Şeirin son beytinə diqqət verək:

*Bu dünyada təzə deyil ki, ölmək,
Lakin yaşamaq da heç yeni deyil*

Orijinalda, son beytəki eyni sözün (новой, новей) tərcümədə, birinci misradada “тэзэ”, ikinci misradada “yenı” kimi verilməsi də beytin səslənməsini kifayət qədər zəiflətmüşdür. Onu da qeyd edək ki, bu məqam qalan bütün tərcümələrdə həssaslıqla hiss edilmişdir. Misraların hər ikisində ya “тэзэ”, ya da “yenı” sözü işlədilmişdir.

Knyaz Aslanın tərcüməsi

*Salamat qal, əziz dostum, salamat,
Əzizimsən, qəlbimdəsən mənim həmisi.
Alñımıza yazılıbmış bu həsrət,-
Səsləyəcək bizi bir gün görüşə.*

*Salamat qal, nə söz söylə, nə əyil,
Nə ağırmış qəm yükünü daşımaq.
Bu dünyada ölmək təzə şey deyil,
Nə də dostum, təzəlikdir yaşamaq. (19)*

Knyaz Aslan bütün əvvəlki tərcüməçilərdən fərqli olaraq «До свиданья, друг мой, до свиданья»

misrasını orijinalda olduğu kimi tam dəqiqliyi ilə tərcümə etməyə üstünlük vermişdir. Yeganə olaraq birinci iki misranın hər ikisində “əziz” sözünün işlədilməsi arzuolunan deyil. Bu məqamdan qaçmaq üçün, məsələn, birinci misrani “salamat qal, vəfali dost, salamat” kimi vermək olardı. Birinci bəndin ikinci beysi gözəl səslənir, lakin burada da bir məqam var. Orijinalda indiki zamanda işlənən fikir (“обещает”) tərcümədə “səsləyəcək” deyərək galəcək zamanda verilir.

İkinci bəndin birinci misrasındaki “nə əyil” bir qədər yersiz görünür. Yəqin ki, söhbət “дэрдə əyilmək”dən gedir. İstənilən halda təsvir uğurlu deyil. Həmin bəndin ikinci misrası isə orijinaldakı fikrin ciddi təhrif edilməsidir: “Nə ağırmış qəm yükünü daşımaq”. Burada şair sanki dostunun yerinə qərar verir. Qəmlənəcək, kədərlənəcək ünvan şairin özü deyil, onun dostudur, şair dostuna müraciət edərək deyir: “Не грусти и не печаль бровей”. “Nə ağırmış qəm yükünü daşımaq” fikri də şairin öz dilindən deyil, dostunun dilindən işlənə bilər, başqa sözlə, bu yükün ağır olub-olmadığını dostu deyə bilər.

Şeirin son beysi isə, heç şübhəsiz, bütün tərcümə variantları arasında həmin beystin ən uğurlu tərcümələrindən biridir:

*Bu dünyada ölmək təzə şey deyil,
Nə də dostum, təzəlikdir yaşamaq.*

Firuz Mustafanın tərcüməsi

*Olvida ey dostum, daha ayrılaq,
Vuran qəlbimdəsən mənim hər zaman.
Əzəldən gözlənən bu cür ayrılıq
Yeni görüşlər də vəd edir, inan.*

*Olvida, əzizim, göz yaşını sil,
Bu kədər, bu qüssə yaraşmr biza.
Bu həyatda ölmək təzə şey deyil,
Elə yaşamaq da deyildir təzə. (20)*

Tərcümədə nə birinci, nə də ikinci misradada orijinaldakı “милый мой” ifadəsinin öz əksini tapması, hesab edirik ki, şeirə doğmaliqdən, şirinlikdən uzaq bir rəsmilik götirmişdir. Hətta “vuran qəlbimdəsən” deməklə də, orijinaldakı o doğmaliğin ifadə etmək mümkün olmamışdır. Orijinaldakı “предназначенное расставанье” fikrinin də “əzəldən gözlənən bu cür ayrılıq” kimi tərcüməsi ürəyə yatırır, şeiriyyəti və səslənməsi xeyli zəifdir. Birinci bəndin son misrasında qeyri-dəqiqlik var. Orijinalda söhbət qarşidakı bir görüşdən getdiyi halda (обещает встречу впереди), bu tərcümədə də, Nüsrət Kəsəmənlinin tərcüməsində

olduğu kimi, “yeni görüşlər” deyə bir neçə görüş vəd edilir.

İkinci bəndin ikinci misrası da (bu kədər, bu qüssə yaraşmır bizə) orijinaldakı qəm-kədər dolu müraciəti (не грусти и не печаль бровей) əvəz etməkdə aciz görünür.

Bütün bunlarla yanaşı, qeyd etməliyik ki, şeirin son beytinin tərcüməsində tərcüməçi orijinala tam sadıqliyə nail olmuş, beytdəki mənəni dəqiq və şairənə verə bilmışdır:

*Bu həyatda ölmək təzə şey deyil,
Elə yaşamaq da deyildir təzə.*

E. N. Sibirelin tərcüməsi

*Əlvida, əzizim, əlvida daha,
Qəlbimdə yerin var, dostum, əbədi.
Bugünkü ayrılıq bəlkə sabaha
Taleyin verdiyi görüş vədidi.*

*Əlvida, nə əl ver, nə də ki dillən,
Nə də qəm, kədərlə mənə sal yada.
Nə ölmək yenidir, bilişəm ki mən
Nə də ki yaşamaq qoca dünyada. (21)*

Birinci bənddə orijinaldakı vaxt baxımından qeyri-müəyyən olan ayrılıq günü (“предназначенное расставанье”) tərcümədə “bugünkü ayrılıq” kimi lazımsız şəkildə dəqiqləşdirilmişdir.

İkinci bəndin ikinci misrası da qeyri-adekvat tərcümə edilmişdir: “Nə də qəm, kədərlə mənə sal yada”. Dostlar yenicə ayrılır, söhbət də ayrılıq kədərindən gedir, daha sonralar yada salmaqdan yox. Bu məqamı tərcüməçi tuta bilməmişdir.

Son beytin tərcüməsi ilə bağlı bir məqama diqqət yetirək. Şair dostuna müraciət edərək deyir:

*Не грусти и не печаль бровей, —
В этой жизни умирать не ново,
Но и жить, конечно, не новей.*

Burada şair, “bu həyatda nə ölmək, nə də yaşamaq təzə şey deyil” deyərək, dostuna təsəlli verir. Tərcümədə isə, ikinci bəndin üçüncü misrasında, “bilişəm ki mən” deməklə, şair sanki dostuna deyil, öz-özünə təsəlli verir.

Eyyaz Borçalının tərcüməsi

*Əlvida, ey dostum, əlvida artıq!
Yerin var, əzizim, bağım başında.*

*Taleyin cızdığı qəfil ayrılıq
Görüş də vəd edir bizə qarşıda.*

*Əlvida! hələlik! Əlsiz, kəlməsiz,
Nə qaşlarımı çat, nə dərdə əyil.
Yeni ha görmürük ölümləri biz,
Yaşamaq özü də yenilik deyil. (22)*

İkinci misradakı “в груди» ifadəsinin “bağım başında” kimi tərcüməsi heç ürəyə yatmir və zəif səslənir. Üçüncü misradakı “qəfil ayrılıq” da (“внезапное расставанье”, “неожиданное расставанье”) orijinaldakı “предназначенное расставанье” fikrinə məzmun baxımından uyğun gəlmir. Orijinalda ayrılıq vaxtı, müəyyən mənada, əvvəlcədən müəyyənləşdiyi halda, tərcümədə qəfildən gəlir.

İkinci bəndin birinci misrasında “əlvida” (“прощай”) və “hələlik” (“пока”) sözünün bir yerdə işlənməsini başa düşmək çətindir. “Hələlik” sözü isə ümumiyyətlə yersiz işlənmişdir. Üçüncü misradakı “ölümləri” sözü misranın və elcə də bəndin ümumi səslənməsini pozur və ümumiyyətlə, son beyt orijinaldakı dərin mənəni eyni dərinliklə ifadə edə bilmir.

Mahir Qarayevin tərcüməsi

*Əlvida, əziz dost, əlvida,
Biz yenə bir qəlbə bir canıq.
Görüş də vəd edir qarşıda,
Qismətə yazılmış ayrılıq.*

*Əlvida, ey dostum, nə gərək -
Nə söz de, nə qəm ye, əlvida;
Təzə şey deyildir – nə ölmək,
Nə də ki, yaşamaq dünyada. (23)*

Mahir Qarayevin tərcüməsi forma baxımından bütün yerdə qalan tərcümələrdən fərqlənir. Təəssüf ki, burada “yaxşı mənada fərqlənir” yaza bilmirik, çünkü şeirin ruhuna və səslənməsinə, sanki, başqa tərcüməçilərin seçdiyi 11 hecalı misralar daha uyğun gəlir. Şeirin birinci bəndindəki ikinci misranın “biz yenə bir qəlbə bir canıq” kimi tərcüməsi, müəyyən mənada qəbul edilə bilən olsa da, fikrimizcə, şeiriyyət baxımından zəifdir.

Doğrusu, bu qeyd etdiyimiz məqamlardan başqa ciddi iradlar tutmağa heç bir əsas yoxdur. Tərcüməçi hər iki bəndin son beytlərini də uğurla və maraqlı tərcümə etmişdir. Amma yenə təkrar etmək istəyirik ki, bu şeirin tərcüməsində 9 hecalı misralar şeirin ruhunu və səslənməsini verməkdə, sanki, acizdir. Qeyd edək ki, Mahir Qarayev bu şeiri 1994-cü ildə də tərcümə et-

mişdi. Maraq üçün, heç bir əlavə şərh vermədən, aşağıda həmin tərcümə variantını da veririk:

*Əlvida, ey gözəl dostum, əlvida,
Vaxtimiz-vədəmiz yetişdi artıq.
Görüş də vəd edir bizə qarşıda
Qismətə yazılımış məlum ayrılıq.*

*Nə bircə kalmə söz, nə dərd, nə giley...
Nə gərək?! Əlvida dostum, əlvida.
Nə ölmək, albəttə, təzə şey deyil,
Nə də ki yaşamaq qoca dünyada. (13)*

Nəticə

Beləliklə, ilk dəfə 1959-cu ildə tərcümə edilən «Do swidan'ya, drug moy, do swidan'ya» şeiri sonradan yenə səkkiz tərcüməçi tərəfindən tərcümə edildi. İlk 4 tərcümə 15 illilik bir zaman kəsiyində (1959-1974) edilsə də, sonra uzun bir müddət, 20 il müddətində bu şeirə müraciət edən olmamışdır. Bundan sonra, 1994-cü ildə Mahir Qarayev şeiri tərcümə etmişdir. 2005-2006-ci illərdə, Yeseninin anadan olmasının 110 illiyi ərəfəsində, şeir dörd tərcüməçi tərəfindən yenidən tərcümə edilmiş, 2008-ci ildə isə Mahir Qarayev mövcud tərcüməsini təkmilləşdirərək, şeirin yeni tərcümə variantını təqdim etmişdir.

Beləliklə, bu günə şeirin 9 tərcümə variantı mövcuddur və apardığımız təhlillərdən göründüyü kimi, mövcud tərcümə variantlarının hər birində güclü və zəif məqamlara rast gəlirik. Tərcümələr arasında öz şeiriyyəti, orijinala yaxınlığı və ürəyəyatımlılığı ilə diqqəti daha çox cəlb edənlər ilk üç tərcümə - Ş.Sadiqin, Əliağa Kürçaylinin və Anarın tərcümələridir.

Ş.Sadiqin və Anarın tərcümələrində orijinalda müəllif tərəfindən sanki fakt olaraq bildirilən son fikir ("В этой жизни умирать не novo - но и жить, конечно, не новей") bir az qeyri - müəyyən, sual formasında öz təsdiqini tapır.

Nəticə olaraq qeyd edək ki, ümumilikdə mövcud tərcümələr arasında Əliağa Kürçaylinin tərcüməsini daha uğurlu hesab etməliyik. Tərcüməçi hər iki bəndin əsas məqamlarını – son beytləri daha poetik, daha ürəyəyatımlı verə bilmış, ümumilikdə şeirin dilimizdə gözəl səslənməsinə müvəffəq olmuşdur. Hər iki beytdə fikir tam, aydın verilmiş və sanki bir zərbi-məsəl kimi səslənir.

İstifadə edilmiş ədəbiyyat

1. Устинова Е.А. «Четыре дня Сергея Александровича Есенина» //С.А.Есенин в воспоминаниях

современников: в двух томах. Москва, «Художественная литература», 1986, Т-2, стр. 357

2. Эрлих В.И. «Право на песнь». //С.А.Есенин в воспоминаниях современников: в двух томах. Москва, «Художественная литература», 1986, Т-2, стр. 352.
3. Табидзе Н.А. «Из книги память» //С.А.Есенин в воспоминаниях современников: в двух томах. Москва, «Художественная литература», 1986, Т-2, стр. 198.
4. Смерть Сергея Есенина. Документы, факты, версии. Материалы комиссии Всеросийского Писательского Есенинского Комитета по выяснению обстоятельств смерти поэта. //Москва, ИМЛИ РАН, 2003, стр.59; стр.159
5. Каратыгина Татьяна. «Бакинский друг Сергея Есенина» //Хəzər-Xəbər (jurnal), № 168, 01 iyun 2004, str. 32-33, Xəzər Universitəsi
6. Есенин С.А. Собрание сочинений в шести томах. //Москва, Художественная литература, 1978. Т-4, стр.211.
7. Hamlet İsaxanlı. "Poetik tərcümə: Məhdud çərçivələr içində xoş ahəng və gözəllik axtarışı." // Poetik tərcümələr. 1-ci toplu. //Xəzər Universitəsi Nəşriyyatı, 2005, str.337
8. Рафик Новрузов. Художественный перевод и проблема взаимодействия, взаимообогащения литератур. //“Баку”, Элм, 1990. str. 301-304
9. Əmirxan Xəlilov. Sergey Yesenin: Mərdəkanın qızıl payızı və yazı. //“Azərbaycan” nəşriyyatı, Bakı, 1996, səh.71-72
10. “Azərbaycan gəncləri” qəzeti, 1 sentyabr 1973
11. “Bakı” qəzeti, 9 oktyabr, 1974
12. Первана Мамедова. Сергей Есенин на Азербайджанском языке. //Баку – 2003, стр.37-45
13. “Yol” qəzeti, № 2 (40), fevral, 1994
14. “Ədəbiyyat və incəsənət” qəzeti, 10 yanvar, 1959
15. Sergey Yesenin. Şeirlər və poemalar. /Tərcümə: Əliağa Kürçaylı // “Azərbaycan Dövlət Nəşriyyatı”, 1975, səh.210
16. Sergey Yesenin. Şeirlər və poemalar. /Tərcümə: Əliağa Kürçaylı // “Azərbaycan Dövlət Nəşriyyatı”, Bakı, 1965, səh.92
17. Sergey Yesenin. Qadına məktub. Şeirlər və poem/Tərcümə: Əliağa Kürçaylı // “Gənclik” nəşriyyatı, Bakı, 1970, səh.61
18. “Bakı” qəzeti, 9 oktyabr, 1974
19. Poetik tərcümələr. 1-ci toplu. // “Xəzər Universiteti Nəşriyyatı”, 2005, səh.125
20. “Yeni Azərbaycan” qəzeti, 29 aprel, 2005
21. “Azərbaycan” qəzeti, 4 iyun, 2006.
22. “Ədəbiyyat və incəsənət” qəzeti, 6 oktyabr, 2006
23. Mahir Qarayev. Tənhalıq (Şeirlər. Poetik silsilələr. Tərcümələr). Bakı: Oskar, 2008, səh.217

АСТРО- ГОРОСКОП 2010

Овен

21 марта - 20 апреля

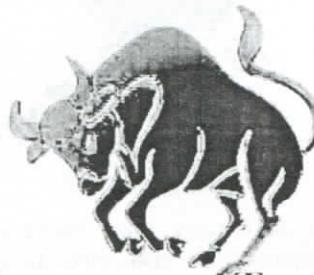
2010 год готовит много позитивного, захватывающего и не предсказуемого для представителей этого знака.

Ближайший год обещает реализацию того, что было задумано в 2009 году, но не удалось осуществить. Будучи честолюбивым, типичный Овен в 2010 году станет крайне предприимчивым. Представители этого знака начнут действовать крайне импульсивно, что поможет добиться успеха.

Новые идеи будут буквально ежеминутно посещать Овнов, и планы удастся реализовать. В год Солнца представители этого знака Зодиака будут блестать в сфере науки и искусства.

Плохо то, что именно в следующем году Овен разочаруется в некоторых друзьях, понимая, что во многих людях сильно ошибся. Поэтому следует не возлагать больших надежд на посторонних и постараться доверять свои тайны только настоящим близким людям.

В целом, для Овнов это будет очень успешный год.

Телец

21 апреля - 20 мая

Упрямый, практичный, прагматичный и умный Телец достигнет в этом году стабильности. 2010 год будет благоприятным для реализации тех планов, которые в течение 3-х лет не дают вам покоя.

Вы должны не только следовать за своими инстинктами, но и прислушиваться к голосу разума. На работе вы будете оценены и вознаграждены по заслугам. Уже с весны у вас появится дополнительный источник дохода. Окружающие будут относиться к вам с большим уважением.

Даже вовлеченные в политику и бизнес Тельцы получат хорошие результаты в последней четверти года. Самая большая удача в 2010 году ожидает тех, кто стараются быть поддержкой и опорой для своих близких, дарить им праздник.

Однако Тельцу нужно быть осторожным в любовных делах: могут возникнуть недопонимания и ссоры.

Также многих Тельцов ждут разочарования в некоторых людях, но они смогут благополучно пережить обиды.

Близнецы

21 мая - 21 июня

2010 год для Близнеца - время, которое обещает множество волнений и переживаний.

Предстоящий год даст упор-

ным Близнецам возможность получить от жизни многое: успех, прибыль, счастье в семье, карьерный рост... 2010 год позволит вам вернуть то, что было утрачено в 2009.

Год благоприятен для вступления в брак, строительства и начала нового бизнеса. Если вы собираетесь в путешествие, можете ни о чем не волноваться: все пройдет успешно. При этом вам удастся не только хорошо отдохнуть, но и извлечь пользу от поездки.

Однако представителям этого знака нужно сдерживать свою любознательность и любовь к спорам, если хочется в 2010 году стать успешными. На жизненном пути появятся препятствия, касающиеся профессиональной деятельности.

Звезды рекомендуют вам дважды обдумывать все действия, прежде чем принять важное решение. В целом, год спорный и противоречивый, но если вам удастся сделать правильный выбор, то все сложится удачно.

Рак

24 октября - 22 ноября

2010 будет особенным годом для всех Раков. Он принесет много хороших новостей и подсказок, как разрешить возникающие проблемы, что поможет вам прожить год с удовольствием.

Из-за благоприятного слияния Марса и Венеры люди, рожденные под этим знаком, будут гиперактивны в работе и крайне энергичны в любовных делах.

Раки с небывалым прили-

вом сил будут пытаться установить контакты и наладить новые связи - не только в бизнесе, но и в любви и дружбе. 2010 год - благоприятное время для реализации ранее намеченных планов. У вас будет достаточно сил, чтобы воплотить мечты в реальность.

Это яркий и богатый на события год. Свершения будут грандиозными, но весь эффект от вашего упорства, от новых идей и реализации планов удастся ощутить только в 2011 году.

Успешно сложатся дела у Раков, занимающихся творчеством, а также людей искусства. 2010 год - отличное время как для новых чувств и вступления в брак, так и для его прекращения. Удовольствие будут приносить даже мелочи, поэтому год обещает быть эмоционально насыщенным.

Лев

23 июля - 23 августа

В 2010 году Льва ожидают захватывающие события. Большая часть года для представителей этого знака Зодиака будет положительной, хотя временами могут появляться проблемы.

Наступающий год будет неоднозначным для представителей этого знака. Согласно гороскопу на 2010 год, Лев хочет получить от жизни максимум и достичь намеченных целей. Этот год, безусловно, позволит достичь желаемого, но для этого вам понадобится не только стремление и поддержка Звезд, но и полная самоотдача. Поэтому придется рисковать, но риск

будет в большинстве случаев оправданным.

Однако будьте осторожны с кредитами и долговыми обязательствами - в делах, напрямую связанных с финансами, следует быть крайне осмотрительным человеком.

Эмоциональная жизнь будет на высоком уровне. Но вы должны определиться с симпатиями и желаниями, сделать выбор, от которого в дальнейшем зависит судьба. Случайная встреча или знакомство этого года может внести кардинальные изменения в жизнь, поэтому тщательно присматривайтесь к новым знакомым.

2010 - знаковый год для Львов, который способен предопределить дальнейшую судьбу, поэтому будьте внимательны даже к тем мелочам, которые кажутся вам незначительными.

Но не стоит пугаться того, что не все обстоятельства будут складываться так, как хотелось бы. Главное, что Солнце озарило ваш путь, и вы будете находиться под его покровительством.

Дева

24 августа - 23 сентября

2010 год принесет Девам весьма интересные перемены. Представителям этого знака Зодиака удастся взять инициативу в свои руки, что благотворно скажется на дальнейшей судьбе. 2010 год будет ознаменован переоценкой ценностей, взглядов на жизнь. Вы пересмотрите многие планы, что позволит достичь желаемого гораздо быстрее и с меньшими энергозатратами.

KHAZAR UNIVERSITY

FINAL EXAM SCHEDULE

Fall, 2009/2010

English Language & Literature Department

DATE	HOUR	SKILLS	INSTRUCTOR
Wednesday, January 6, 2010	10:30-11:50	Writing 1(C,A)	Arzu G,Shafag B.(Tarana B, Jala I.Shafag B.)
		Writing 1(B,A)	Jala I,Ulker K.(Aysel A, Xalide G.Hamiye B.)
		Writing 1(D)	Arzu Gulyieva (Sevda I, Milana A.)
	12:10-13:30	Writing 1(D,C)	Aysel A,Khalida G. (Jala I, Sevda I.Xalide G)
		Writing 1(B,E)	Shafag B,Pervin K.(Tarana B, Aysel A.Milana A)
		Writing 1	Sevda Ismayilova (Resmiya B, Hamiye B.)
Thursday, January 7, 2010	10:30-11:50	Writing 2(A,B)	Hamiya B,Nigar H.(Sevda I, Jala I.Tarana B.)
		Writing 2	Jala Ibrahimova (Ulker K, Milana A.)
		Reading 2(B)	Tarana Boyukzadeh (Aysel A, Samire H.)
	12:10-13:30	Reading 2(A)	Tarana Boyukzadeh (Aysel A, Jala I.)
		Reading 2(C)	Aysel Azimova (Sevda I, Shafag B.)
		Reading 2(A)	Sevda Ismayilova (Samira H, Hamiye B.)
		Reading 2(B)	Samira Haciyeva (Ulker K, Milana A.)
		Reading 1(A)	Rasmiya Badirova (Jala I, Gunel M.)
Friday, January 8, 2010	10:30-11:50	Reading 1(D)	Gulnaz Haciyeva (Rasmiye B, Samire H.)
		Reading 1	Khalida Gasimova (Pervin K, Milana A.)
		Reading 1(E)	Pervin Kerimova (Aysel A,Xalide G.)
		Reading 1(C)	Milana Abbasova (Ulker K, Irina O.)
		Reading 1(A)	Firengiz Nasirova (Pervin K, Gunel M.)

	12:10-13:30	Reading 1(C)	Gulnaz Haciyeva (Rasmiye B, Xalide G.)
		Reading 1(B)	Samira Hacizadeh (Aysel A Milana A.)
		Reading 1(B)	Firengiz Nasirova (Irina O, Samire H.)
Saturday, January 9, 2010	10:30-11:50	ESL Pre adv (A,B)	Irina O.Nigar H. (Milana A, Gulnaz H. Shafag B.)
		ESL adv	Ian Peart (Sabina K, Shafag B.)
		ESL Pre adv (C)	Irina Orucova (Milana A, Pervin K.)
		ESP	Rasmiya Badirova (Hamiye B, Irina O.)
		ESP (A,B)	Sabina Kerimova (Ulker K, Shafag B. Gunel M.)
Monday, January 11, 2010	10:30-11:50	Gram. Pre adv (A,B)	Milana A, Gunel M. (Pervin K, Jala I. Rasmiya B.)
		Gram. Pre adv (C)	Milana Abbasova (Sabina K. Pervin K.)
		Gram. adv (A,B)	Gunel Mammadova (Samire H, Gulnaz H. Jala I.)
		ESP (A,B)	Asif Hashimov (Shafag B, Rasmiye B, Hamiye B.)

School of Architecture, Engineering and Applied Science

Date	Time	Subject	Instructor
06.01.2010	10:30	Writing 1 (A,B)	Jala Ibrahimova
			Ulkar Kazimova
06.01.2010	12:10	Writing 1 (C,D)	Aysel Azimova
07.01.2010	10:30	Writing 2	Khalida Gasimova
07.01.2010	10:30	Object-Oriented Programming	Sakhavat Talibov
		Design of Development of Oil & Gas Reservoirs	Kamala Jafarova
07.01.2010	12:10	Reading 2 (B)	Samira Haciyeva
07.01.2010	12:10	Reading 2 (A)	Sevda Ismayilova
08.01.2010	10:30	Reading 1(A)	Rasmiya Badirova
08.01.2010	10:30	Reading 1 (C)	Milana Abbasova
08.01.2010	12:10	Reading 1 (B)	Samira Hacizada
09.01.2010	12:10	ESP (A,B)	Asif Hashimov
11.01.2010	10:00	Computer Graphics (A)	Sakhavat Talibov
11.01.2010	12:10	Advanced Computer Graphics (B)	Sakhavat Talibov
12.01.2010	12:10	Enhanced Oil Recovery	Rafiq Gurbanov
13.01.2010	09:30	Introduction to CS (A)	Etibar Rzazada
13.01.2010	12:10	Introduction to CS (B)	Etibar Rzazada

13.01.2010	15:10	Introduction to CS (C)	Etibar Rzazada
14.01.2010	10:30	Computer Application in Business (A)	Etibar Rzazada
14.01.2010	13:40	Computer Application in Business(B)	Etibar Rzazada
15.01.2010	10:30	Azerbaijani Language (for)	Konul Quliyeva
16.01.2010	10:00	Principles of Microeconomics	Rafiq Gurbanov
		C-Programming	Aygun Alasgarova
16.01.2010	12:10	Azerbaijani Literature (az)	Aydin Abilov
16.01.2010	15:10	Azerbaijani Language (Rus)	Reyhan Madatova
19.01.2010	10:30	Circuits Theory	Rafiq Ahmadov
		Physics of Oil and Gas Reservoirs	Rafiq Gurbanov
19.01.2010	15:10	Chemistry 1	Ziyafaddin Asadov
21.01.2010	13:40	Calculus 1-(A)	Vugar Aliyev
21.01.2010	15:10	Calculus 1-(B)	Asif Nabihev
22.01.2010	12:10	Applied Differential Equations	Nigar Aslanova
22.01.2010	15:10	Physics -1	Hikmat Hasanov
23.01.2010	10:30	Operations Management	Khumar Huseynova
		Management and Organization	Khumar Huseynova
25.01.2010	10:30	Geology for Civil Engineers	Gasham Zeynalov
		Database Management Systems	Leyla Muradkhanli
26.01.2010	10:30	History of the World Civilizations	Roza Arazova
26.01.2010	15:00	Fluid Mechanics	Hikmat Hasanov
28.01.2010	10:30	Life Science	Khuraman Aliyeva
30.01.2010	12:10	Strength of Materials	Valeh Bakhshaliyev

School of Economics and Management

Subject	Instructor	Date and time
FIRST YEAR		
Writing 1 (A)	Afat Alakbarova	January 6 9:00
Writing 1 (B)	Saadat Farhadova	January 6 9:00
Writing 1 (C)	Gulnar Agayeva	January 6 9:00
Reading 1(A)	Afat Alakbarova	January 8 10:30
Reading 1(B)	Saadat Farhadova	January 8 10:30
Reading 1(C)	Gulnar Agayeva	January 8 10:30
Introduction to Business (rus)	Fuat Rasulov	January 11 12:10
Introduction to Business (az)	Fuat Rasulov	January 12 9:00
Azerbaijan Language 1	Elza Ismayilova	January 14 9:00
Azerbaijan Language 2	Elza Ismayilova	January 14 10:30
Azerbaijan Language 3	Elza Ismayilova	January 14 12:10
Ethnology (rus)	Aysel Umid	January 19 9:00
Ethnology (az)	Aysel Umid	January 19 12:10
Introduction to C.S. 1	Fuad Afandihev	January 21 10:30

Introduction to C.S. 3	Fuad Afandiyev	January 21 15:10
Introduction to C.S. 2	Fuad Afandiyev	January 22 12:10
SECOND YEAR		
Writing 2	Gulnar Agayeva	January 6 13:40
Business Law	Altay Mustafayev	January 6 18:30
ESP	Saadat Farhadova	January 8 12:10
ESP	Afat Alakbarova	January 8 12:10
Reading 2	Gulnar Agayeva	January 8 12:10
Computer App. 1	Kamala Abbasova	January 12 9:00
Computer App. 2	Kamala Abbasova	January 12 12:10
French 1		
French 1	Faramaz Bagirov	January 14 9:00
German 1	Abbas Abbasov	January 14 10:30
Computer App. 3	Kamala Abbasova	January 15 9:00
Family Law	Akif Alizade	January 18 10:30
Calculus	Asif Nabiiev	January 21 13:40
Calculus	Khanum Jafarova	January 22 12:10
Classic Music	Yegana Akhundova	January 23 9:30
THIRD YEAR		
International Business	Fuad Aliyev	January 7 10:30
Marketing	Aygul Isayeva	January 9 12:10
Turkish culture	Zulfiyya Valiyeva	January 11 9:00
Macroeconomics 1	Ramin Danyarov	January 12 19:00
Management	Xumar Huseynova	January 13 18:30
Macroeconomics 2	Rovshan Guliyev	January 15 15:10
Information Technology 1	Vagif Salimov	January 16 12:10
Information Technology 2	Vagif Salimov	January 16 15:10
Financial Management	Kamran Majidov	January 17 12:10
Financial Accounting	Mahammad Hashimov	January 18 18:30
Financial Management	Elxan Abbasov	January 18 19:00
Managerial Accounting	Syed Ali Mahammad	January 19 10:30
Marketing	Farid Dadashov	January 21 18:30
Business Statistics	Hikmet Tagiyev	January 23 9:00
Business Statistics	Xanim Jafarova	January 26 13:40
Human Development	Ulkar Isayeva	January 27 15:10
FORTH YEAR		
B2B Marketing	Natalia Corobko	January 6 18:30
Financial Reporting	Yashar Nagiyev	January 8 18:30
Risk Management	Jamal Guiyev	January 9 12:10
Organizational Behavior	Bagir Akhundov	January 11 18:30
Innovation Management	Fuat Rasulov	January 12 18:30
Investment Management	Ramin Alakbarov	January 13 18:30
HR Management	Bagir Akhundov	January 14 18:30
Enviroment Economics	Rovshan Abbasov	January 19 15:10
Financial Management 2	Afgan Afganli	January 16 9:00

Managerial Communications	Raziya İsayeva	January 18 15:10
International Marketing	Murad Tahirov	January 19 18:30
Operations Management	Khumar Huseynova	January 22 18:30
International Firms	Elman Feyziyev	January 22 19:00
Commercial and Investment Banking	Rustam Tahirov	January 23 15:10
International Finance	Nigar Ismayilova	January 25 18:30
Audit	Mahammad Hashimov	January 27 18:30
MBA		
B2B Marketing	Natalia Corobko	January 6 18:30
Entrepreneurship Law	Alakbar Mammadov	January 8 18:30
Risk Management	Jamal Guiyev	January 9 12:10
HR Management	Bagir Akhundov	January 14 18:30
Organizational Behavior	Raziya İsayeva	January 14 18:30
Managerial Economics	Ramin Alakbarov	January 16 9:00
Financial Accounting	Syed Ali Muhammad	January 19 18:30
Operations Management	Ramin Alakbarov	January 21 19:00
Commercial and Investment Banking	Rustam Tahirov	January 23 15:10
Applied Business Statistics	Gursel Aliyev	January 27 18:30
Audit	Mahammad Hashimov	January 27 18:30
Economy of Energy	Ingilab Ahmadov	January 28 18:30

School of Humanities and Social Sciences

06.01.2009	14:00	Research Methods in Political Science	Sevinj Asgarova
08.01.2010	14:00	Family and marriage	Murad Taghiyev
07.01.2010	12:00	German 1; Japanese 1	Rena H; Jamila B.
07.01.2010	15:00	Ethics Of Islam	Elnura Azizova
09.01.2010	12:00	Academic Writing	Nushaba Mammadova
09.01.2010	14:00	Modern Diplomacy	Baba Bayramli
11.01.2010	10:00	Principles of TESL	Lidiya Gamidova
11.01.2010	12:00	Introduction to Journalism	Jabir Mammadov
11.01.2010	14:00	Russian 1	Aziza Balakishiyeva
12.01.2010	10:00	Advance English Vocabulary (A,B)	Eldar Sh ; Lidiya G.
12.01.2010	12:00	Persian 1 (A,B)	Zivar Huseynova
12.01.2010	14:00	Modern History of European Countries	Araz Aslanli
13.01.2010	10:00	Azerbaijan language 1 (B,C)	Elza Ismayilova
13.01.2010	12:00	Azerbaijan language 1 (A,D)	Elza Ismayilova
13.01.2010	14:00	Translation and Interpreting Theory	Irina Orucova
14.01.2010	10:00	English Composition (A)	Marie Pickford
14.01.2010	12:00	Azerbaijan Literature 1	Dilbar Zeynalova
14.01.2010	14:00	Azerbaijan Literature 2	Dilbar Zeynalova
15.01.2010	10:00	World Literature	Ian Peart
15.01.2010	12:00	Azerbaijan History (A)	Roza Arazova
15.01.2010	14:00	News Writing	Vusal Mammadov

15.01.2010	14:00	Philosophy of religion	Mail Yagubov
16.01.2010	10:00	Azerbaijan language 2	Elza Ismayilova
16.01.2010	10:00	Mugham	Arif Babayev
16.01.2010	12:00	English Trough Films	Kamran Nasirov
16.01.2010	14:00	History of Political Science	Kanan Allahverdiyev
18.01.2010	10:00	French 1; Italian 1	Faramaz B; Kamala A.
18.01.2010	10:00	Arabic 1 (A,B)	Tarana Akbarova
18.01.2010	12:00	Azerbaijan History (B)	Roza Arazova
18.01.2010	14:00	English Composition (B)	Nushaba Mammadova
19.01.2010	10:00	Genres of Journalism	Knyaz Aslan
19.01.2010	12:00	British Literature 1	David Draper
19.01.2010	14:00	Foundation of Security Studies	Rashad Huseynov
21.01.2010	10:00	Introduction to Computer (A)	Nuru Safarov
21.01.2010	10:00	Philosophy	Aghalar Mammadov
21.01.2010	12:00	Introduction to Computer (B)	Nuru Safarov
21.01.2010	12:00	Human Rights	Saadat Novruzova
21.01.2010	14:00	History of English Language	Irina Orucova
22.01.2010	10:00	Introduction to Computer (c)	Konul Ahmadova
22.01.2010	10:00	Arabic 4, 5, 6	Kamala H; Tarana A
22.01.2010	12:00	Introduction to Computer (D)	Etibar Rzazade
22.01.2010	12:00	Communicative English	Khayala Mammadova
22.01.2010	14:00	Foreign Policy of Azerbaijan	Mikayil Yusifov
23.01.2010	10:00	Linguistics: Trends And Methods (A)	Jala Garibova
23.01.2010	12:00	Linguistics: Trends And Methods (A)	Jala Garibova
23.01.2010	14:00	Family Law (A)	Akif Alizade
25.01.2010	10:00	Introduction to Political Science	Kanan Allahverdiyev
25.01.2010	12:00	Persian 3 (A,B)	Zivar H; Elman N.
25.01.2010	14:00	Family Law (B)	Akif Alizade
26.01.2010	10:00	Persian 5 (A,B)	Elman Novruzov
26.01.2010	12:00	Communicative Arabic	Suleyman Abdullah
26.01.2010	14:00	Modern Political Theory	Kanan Allahverdiyev
27.01.2010	10:00	Lexicology	Tofiq Abbasquliyev
27.01.2010	12:00	American Studies	Khayala Mammadova
27.01.2010	14:00	Basics of Law	Leyla Abdullayeva
28.01.2010	10:00	Arabic 3	Ulkar Abuzarov
28.01.2010	12:00	EU law	Agne Limante
28.01.2010	14:00	Constitutional Law	Sariyya Hajiyeva
29.01.2010	10:00	Translation Practice 2	Ramilia Mammadova
29.01.2010	12:00	Translation Practice 1	Ramilia Mammadova
29.01.2010	14:00	Comparative Politics	Mikayil Yusifov
30.01.2010	10:00	Theory of International Relations	Vusal Behbudov
30.01.2010	12:00	Communicative Persian	Nahid Shafiyev

School of Law

25.01.2010	15:00	Evidence	Jabir Guliyev
28.01.2010	15:00	Basics of Operation Search Law	Jabir Khalilov

School of Medicie, Dentistry and Public Health

Data	Time	Subject	Teacher
07.01.2010	16-00	All LOR	G. Imamverdiyev
	18-00	Microbiology (for all)	S. Tagiyeva,E. Suleymanov
11.01.2010	14-00	Med Ethics (for all groups)	Erkin Suleymanov
	16-00	Immunology (Intern.Gr)	Safada Tagiyeva
	18-00	Gynecology (for all gr-s)	G.Abdullayeva Elena Smirnova
12.01.2010			
13.01.2010	14-00	Genetics	Tarana Kadirova
	16-00	Neurology	Nailya Jafarova
	18-00	Pediatrics	S.Sharifova, S.Chernousova
14.01.2010			
15.01.2010	14-00	Biochemistry(space)	Gulnara Azizova
	16-00	ID1, 2,3,4 (az)	Natavan Farajova
	18-00	ID1, 2,3,4 (inter.Rus)	Rena Kerimova
16.01.2010			
18.01.2010	14-00	Dermatology	Gulnara Mammadova
	16-00	Ortodontics	Zaur Zeynalov
	18-00	All Psychiatrys	Nazim Hasan-zade
19.01.2010			
21.01.2010			
22.01.2010	14-00	All Hematology (with space)	G. Imamverdiyev
	16-00	Ortopedics	Ravil Suleymanov
	18-00	Endocrinology	G.Imamverdiyev
23.01.2010			
25.01.2010	16-00	Ophtalmology	E.Suleymanov
	18-00	Pat.Phys 2	Elchin Zeynalov
26.01.2010			
27.01.2010	16-00	Surgery	Nizamy Veliyev Telman Amirov
28.01.2010	16-00	Pharmacology	Fatima Huseynova
29.01.2010			
30.01.2010	16-00	Anaestesiology	Safada Tagiyeva

02.02.2010	14-00	Individ.-Biophysics, Med.Physics, Pharmac.1.2 Pat.Phys 1 (Internation) Immunology Microbiology	
04.02.2010	14-00	Individ.: all ID for ail Stom. Therapy Stom Surgery Oral Pathology	

School of Education

Date	Time	Course	Instructor
06.01.10	12:10-13:30	Writing-1	Sevda Ismayilova
08.01.10	10:30-11:50	Reading-1	Khalida Gasimova
09.01.10	12:10-13:30	ESP (A,B)	Sabina Karimova
11.01.10	09:00-10:20	Methods Teaching of Descriptive Art	Rena Musayeva
11.01.10	10:30-11:50	History of Azerbaijan Literature-2	Vurgun Eyyub
13.01.10	09:00-10:20	The Earth and Space Science (A,B)	Hikmat Hasanov
15.01.10	12:10-13:30	Teaching Methods of the Azerbaijan Lang.	Guntekin Binnatova
15.01.10	13:40-15:00	Modern Azerbaijan Language-III (Syntax)	Reyhan Madatova
16.01.10	10:30-11:50	Introduction to Computer Science	Konul Ahmedova
18.01.10	09:00-10:20	Basics of Speech Habit	Rafiq Hashimov
18.01.10	12:10-13:30	Fundamentals of Literary Critics	Aydın Abilov
19.01.10	10:30-11:50	History of Azerbaijan Literature-1(Folklore)	Vurgun Eyyub
21.01.10	09:00-10:20	Basics Educational Psychology	Elmira Mirzayeva
21.01.10	10:30-11:50	History of the Azerbaijan Literary Language	Reyhan Medetova
23.01.10	10:30-11:50	World Literature- II	Farhad Huseynzade
23.01.10	12:10-13:30	Azerbaijan History	Gunel Mammadova
25.01.10	09:00-10:20	Life Science	Khuraman Aliyeva

GOOD LUCK!

Девы почувствуют себя необходимыми обществу. Вы будете стремиться занять четкие лидирующие позиции и устраниить все лишнее. Однако представители этого знака зачастую будут раздражать окружающих своей до-тошностью и вдумчивостью.

В этом году вам лучше не расчитывать на помощь со стороны, полагаясь только на себя. Ваш оптимизм поможет справиться с поставленными целями и задачами лишь только в том случае, если вы выберете правильную стратегию.

Год Солнца приносит удачу почти всем знакам Зодиака, но Девам не стоит рассчитывать на покровительство Звезд. Прежде всего, представителям этого знака нужно проанализировать происходящее и предугадать неблагоприятное развитие событий. Если работа оставляет желать лучшего, вам следует её поменять; если в семье назревает война, следует методично разрешить все ссоры и обиды, накопленные за годы совместной жизни.

В этом году будьте максимально спокойны и выдержаны. Меньше слушайте сердце, доверяя голосу разума, который подскажет верный способ избежать неудач в том или ином деле.

Весы

24 сентября - 23 октября

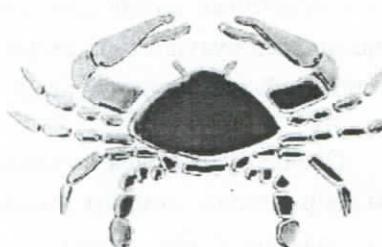
Весам в 2010 году будет везти, как никогда ранее. Хотя следует признать, что наступающий год не принесет решающих побед. Весы будут не только пожинать плоды сделанного ранее, но и заложат фундамент на будущее.

Несмотря на многочисленные успехи, в работе придется столкнуться с серьезными препятствиями. Однако ваши дипломатические таланты, несомненно, помогут договориться даже с самыми упрямymi людьми и найти компромисс в неразрешимом на первый взгляд противоречии. В целом, год сулит финансовое благополучие и возможность накопления денежных средств.

Вы можете рассчитывать на поддержку со стороны окружающих практически во всем, потому что ранее доказали свою значимость, заслужили их любовь и уважение, и теперь пришло время «платить по счетам».

Единственное, что будет мешать душевному покою представителей этого знака Зодиака - попытка совместить желание быть свободными с потребностью укрепления семьи. Если вы твердо определитесь в своих намерениях и приоритетах, то достигнете желаемого результата.

Люди, причастные к творчеству и искусству, получат признание и станут творить с еще большим вдохновением.

Скорпион

22 июня - 22 июля

2010 год для Скорпиона будет весьма неоднозначным. Людей этого знака ожидают как хорошие перемены, так и плохие. К тем, кто наметил определенные цели, успех придет во втором полугодии.

Вообще, представители этого знака будут чувствовать себя энергичными и восторженными.

2010 год станет началом но-

вого цикла. Прежде всего, изменения коснутся мировоззрения представителей этого знака Зодиака. Цели конкретизируются, и вы будете четко осознавать, что именно вам нужно от жизни.

Покровитель 2010 года – Солнце. Оно будет согревать всех Скорпионов и даст им превосходные условия для полноценной жизни, процветания, развития и рождения детей.

Этот год в целом благоприятен для Скорпионов, но величина удачи во многом будет зависеть от окружающих людей, их советов и помощи.

Стрелец

23 ноября - 21 декабря

2010 год для Стрельцов будет успешным, им удастся многое достичнуть, но разочарований и печали избежать не удастся. Представители этого знака Зодиака будут искать помощи у старших, чтобы достичь успеха в сделке.

Весной 2010 года, наконец, ваша жизнь наладится, станет светлее и спокойнее. Период будет идеален для того, чтобы оставить все проблемы и разочарования в прошлом. Если станете более оптимистичным человеком, цели будут достигнуты, а планы - претворены в жизнь. Под влиянием Солнца энергичные Стрельцы будут проводить удачные переговоры и достигнуть согласия в любом деле.

В этот год Стрельцы будут активно заниматься своей личной жизнью. Вы почувствуете вкус к жизни, и энергия будет бурлить в

Вас практически ежедневно в течение всего года. У одиноких Стрельцов появится шанс летом встретить свою вторую половину.

Самым гармоничным во всех отношениях для Стрельцов будет август.

Козерог

22 декабря - 20 января

2010 год для всех Козерогов является чрезвычайно надежным годом. Большинство представителей этого знака будет преследовать идея осуществить проекты, о которых они начали думать еще в 2009 году. В наступающем году удастся реализовать все задуманное.

Этот год станет основополагающим для будущего успеха. Козероги будут честны и обязательны по отношению к окружающим, которые в итоге помогут достигнуть желаемого результата. Большинство Козерогов будут чрезвычайно уверены в своих способностях, что определит их дальнейшую судьбу и поможет подняться на вершину Олимпа. 2010 станет годом неожиданностей!

Однако на вашем пути будут и препятствия. Поэтому следует помнить, что с человеком, не подходящим вам по знаку Зодиака, будут постоянно возникать конфликтные ситуации.

В конце года Козероги начнут пользоваться особенной популярностью у лиц противоположного пола. Вполне вероятна

встреча с человеком, который повлияет на дальнейшую судьбу.

Начало года не сулит особых перемен к лучшему, напротив, будет период, который ознаменуется постоянными падениями и подъемами.

Водолей

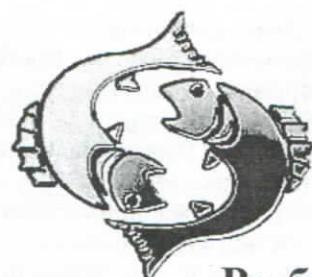
21 января - 20 февраля

2010 год будет для Вас более оптимистичным, чем предыдущие годы. Уже весной вы почувствуете, что готовы исправить ситуацию, сделать правильные выводы. И вы будете готовы к тому, чтобы менять мир и себя.

Лето - период наибольших доходов, поэтому удастся заложить некоторый фундамент для счастливого будущего. И задумки позже будут с успехом реализованы.

Осенью у Водолея возможны напряженные моменты, которые благополучно разрешатся ближе к декабрю. В начале зимы вы почувствуете прилив сил, энергии, что будет способствовать творческому подъему и самореализации.

В целом, 2010 год крайне удачен для Водолея, потому что его услуги будут наиболее востребованы. Для наступающего года характерен также поиск близких по духу людей.

Рыбы

21 февраля - 20 марта

2010 год может вызвать некоторые изменения в жизни Рыб. Неожиданные проблемы переплетутся со случайными успехами, и вам придется то искать выход из сложившейся ситуации, то наслаждаться положительными результатами.

Люди, рожденные под этим знаком Зодиака, становятся возбужденными и испуганными, когда терпят неудачу. Об этом не следует забывать и в наступающем году. И в то время, когда случается кризис, собраться, спокойно разобраться в сложившейся ситуации и найти из нее выход.

В 2010 году Рыбам стоит поработать над своим характером, развивая сочувствие, гостеприимство, щедрость. Однако звезды рекомендуют осторегаться сверхчувствительности и беспрестанной суеты, которая будет преследовать вас в этом году.

С середины года Вам следует заниматься семьей больше, чем обычно, больше внимания уделять дому. Подарите своим близким любовь, теплоту, ласку... Ближе к зиме нужно отказаться от поездок и переездов, так как они не принесут положительных результатов.

Осенью наступит время деловой активности, когда все будет складываться удачно.

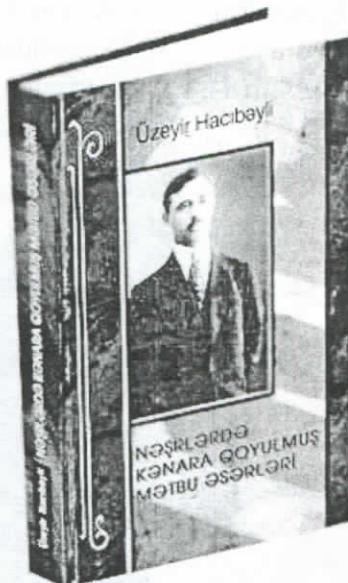
MƏDƏNİYYƏT

ÜZYEYİRŞÜNASLIĞA LAYIQLI TÖHFƏ

«Elm» nəşriyyatında mətbuatımızın ağsaqqalı, neçə-neçə jurnalist nəşlinin müəllimi, yorulmaz tədqiqatçı, Azərbaycan mətbuat tarixinin tədqiq olunmamış səhifələrini arxiv rəflərində arayıb elmi ictimaiyyətə, araşdırıcıları, Azərbaycan oxucusuna təqdim edən professor Şirməmməd Hüseynovun gərgin zəhmətinin bəhrəsi olan yeni kitab işıq üzü görmüşdür: "Üzeyir Hacıbəyli. Nəşrlərdə kənara qoyulmuş mətbu əsərləri" (1904-1912. I hissə).

Adından da göründüyü kimi, kitabda dünyanın gərdişini, hadisələrin gedişatını Tanrıının bəxş etdiyi istedad və zəkasının gücü ilə anlamağa qadir olan elitar düşüncə sahibi, Azərbaycan mədəniyyətinə, geniş mənada dünya mədəniyyəti xəzinəsinə verdiyi misilsiz töhfələrə görə yalnız İntibah nəhəngləri ilə müqayisə oluna bilən dahi Üzeyir Hacıbəylinin indiyədək çap olunmayan publisistik əsərləri yer almışdır. Üzeyir bəyin indiyədək oxuculara bəlli olmayan məqalələrini böyük məhəbbət və tükənməz səbirlə toplayan, ərəb əlifbasından latin qrafikasına çevirən və xüsusi lügət tərtib edən professor Şirməmməd Hüseynov kitabı yazdığını ön sözdə ürək ağrısı ilə qeyd edir ki, Üzeyir Hacıbəylinin əsərlərinin nəşrində, o cümlədən ötən əsrin 60-ci illərində dərc olunmuş 10 cildlikdə ixtisarlar, mətnə əlgəzdirmələr, "kommentariyalar" vardır. Üzeyir bəyin 100-dən ar-

tiq çox dəyərli yazılı bu cildlərə daxil edilməmişdir. Daha sonra Şirməmməd müəllim yazır: "Üzeyir bəy irsinin pərəstişkarı kimi mən də heç kəsdən sıfariş, göstəriş və əməli kömək gözləmədən Üzeyir bəyin bu vaxta qədərki nəşrlərdə kənara qoyulmuş mətbu əsərlərini toplayıb

oxuculara çatdırmağı qarşıma məqsəd qoymuşam. Artıq onun "Kaspı", "Həyat", "Irşad", "Tərəqqi", "Həqiqət", "İqbəl" qəzetlərində və "Molla Nəsrəddin" jurnalında dərc edilmiş bu qəbildən olan əsərlərinin 1904-1912-ci illəri əhatə edən I cildi həzirdir. Onu oxuculara təqdim edirəm. Oxular özləri görəcəklər ki,

bu əsərləri vaxtilə nə üçün nəşrlərdə kənara qoymuşlar".

Kitabı vərəqləyərkən səbəb aydın olur. Çünkü Üzeyir bəyin 1905-ci ildə ermənilərin Bakıda törətdiyi qırğını, daşnakşüyun partiyasının qanlı planları, Rusiya qəzetlərinin xalqlar arasında iftira yaymaq siyaseti, türk xalqlarını heç bir əsas olmadan "panislamizmə" suçlayıb ara qarışdırmaqla məşğul olması, Rusiya Dumasında müsəlman deputatların ağızlarına su alıb oturması, millətin dərdində etinasız münasibət, xalqımızın təklənməsi, cəhalət, nadanlıq və bir çox digər mətləblərdən yazdıqlarını oxuduqca başa düşürsən ki, XX əsrin sonunda üzləşdiyimiz bir çox problemlərin kökü əsrin əvvəlinə və ondan da uzağa gedib çıxır. Üzeyir bəy bütün bunları ürək-ağrısı, məsələlərin mahiyyətini anlayan və bu səbəbdən daha dərin iztirablar keçirən ziyalı yanğısı, eyni zamanda əsl qələm sahibinə maksus soyuqqanlı təhlil, dərin ironiya, kinematoqrafik dəqiqliyi təmin edən incə detallarla canlandırır.

Professor Şirməmməd Hüseynovun ərsəyə gətirdiyi, milli iftixarıımız Üzeyir Hacıbəylinin gələn il qeyd olunacaq 125 illik yubileyinə həsr edilmiş, üzeyirşunaslıq tədqiqat məktəbinə layiqli töhfə olan 300 səhifəlik bu kitabı, heç şübhəsiz, oxucular tərəfindən maraqla qarşılınaqdır.

AzərTAC

SƏTTAR BƏHLULZADƏ HAQQINDA MONOQRAFIYA

Azərbaycanın görkəmli rəssamı Səttar Bəhlulzadənin doğulduğu Əmirican qəsəbəsində sənətkarın xatirəsinə həsr olunmuş tədbir keçirilmişdir. S.Bəhlulzadənin anadan olmasının 100 illik yubiley tədbirləri çərçivəsində təşkil edilən toplantıda Rəssamlar İttifaqının sədri Fərhad Xəlilov, əməkdar rəssam İsmayıll Məmmədov və başqaları Azərbaycan rəssamlıq sənətinin inkişafında və beynəlxalq aləmdə tanıldımla-

sında S.Bəhlulzadənin xidmətlərindən danışmışdır. Vurğulanmışdır ki, yaxın günlərdə əməkdar incəsənət xadimi, sənətşunas Ziyadxan Əliyevin Səttar Bəhlulzadənin həyat və yaradıcılığının bəhs edən monoqrafiyası çapdan çıxacaqdır.

Tədbirdə qəsəbədəki orta məktəbin şagirdləri sənətkara həsr olunmuş seirləri səsləndirmişlər.

AZƏRBAYCANLI AKTRİSA MƏLAHƏT ABBASOVA ATATÜRK HAQQINDA FILMDƏ BÖYÜK ÖNDƏRİN BACISI MAKBULƏ ROLUNDА

Türkiyədə yaşayan azərbaycanlı aktrisa Məlahət Abbasova Mustafa Kamal Atatürkün həyatı ilə bağlı çəkilən filmdə cümhuriyyətin qurucusunun bacısı Makbulə obrazını canlandırır. Məlahət Abbasova APA-ya eksklüziv açıqlamasında bildirib ki, ar-tıq iki aya yaxındır məşhur ictimai-siyasi xadim, bəstəkar, müğənni, UNESCO-nun xoşməramlı səfi ri Zülfü Livanəli böyük şəxsiyyətin həyatından bəhs edilən "Vida" adlı filmin çəkilişlərinə başlayıb. "Vida"nın ssenaristi və rejissoru olan Z. Livanəli filmin musiqisinin də müəllifidir.

M. Abbasova həzirdə çəkilişlərin İzmir şəhərində davam etdirildiyini deyib: "Filmin arxa planında Hollivuddan gəlmış texniki heyət çalışır. Filmin prodüseri daha əvvəlki işlərində böyük nailiy-yətlər qazanan Sevda Kayqısız və Özkan İpəkdir. Mənə bu filmdə Atatürkün bacısı Makbulə rolü həvalə edilib. Bu filmlə bağlı

görüşə çağırılanda inanmadım. Yol boyunca Allaha yalvarırdım ki, kaş məni bu filmdə ən balaca rola belə qəbul etsinlər. Çünkü Atatürk adı bütün Türkiyə üçün olduğu kimi, bizim ailə üçün də çox mühümdür. Üstəlik, Türkiyənin belə sıxıntılı dönəmində bu filmdə rol almaq çox şərəflidir. Bir neçə il əvvəl Bakıya da gələn Zülfü Livanəli ilə çalışmaq da hər kəs qismət olan şey deyil. Mən ilk dəfə görəndə və azərbaycanlı olduğumu biləndə gözləri güldü. Mənə Bakı xatirələrini danişdı, Azərbaycan yeməklərini çox sevdiyini söylədi. Görüşdən bir müddət sonra prodüser Sevda xanım məni çağıraraq "Təbrik edirəm, bu filmdə Atatürkün bacısı Makbuləni oynayacaqsan" dedikdə, sevincimdən ağladım. Ən böyük aktyor-

ların prodüserə telefon edib "nə olur, bizi kiçik rol da olsa, bu filmdə oynadın" dediyini bildiyim üçün heç ümidiyox idi. Bu filmin ssenarisi Atatürkü ən yaxın dostu və silahdaşı, Atatürk öldüyü zaman özünü silahla ürəyindən vuran, daha sonra sağılan Salih Bozokun xatirələrindən seçilərək yazılan ilk gerçək ssenarıdır".

Azərbaycanlı aktrisa filmdə Makbulənin 27, 36 və 53 yaşındaki halını oynadığını söyləyib: "Bu qədər aktrisanın içindən Atatürkü bacısı roluna seçiləmək, sənət həyatında o ailənin bir parçası olmaq

mənim üçün şərəfdır. Azərbaycanlı qızı kimi də qürur duyдум. Dünen çox duyğulu səhnəni çəkdik. Həmin səhnədə Atatürk öldüyü zaman baş ucunda Makbulə vardı. 53 yaşlı Makbuləni oynamaq mənim üçün çox həyəcanlı idi. Dünya şöhərtli qrim ustası məni Makbuləyə elə oxşatdı ki, özüm-özümü tanıya bilmədim".

Qeyd edək ki, "Vida" filmində Mel Gibsonun çəkdiyi "Apokalipto" filmi ilə 2007-ci ildə "Oscar" və "Emmy" mükafatı alan saç və qrim ustaları çalışır. Qrim işinə Vittorio Sodano, saç işinə isə Aldo Signoretti rəhbərlik edir. 15 nəfərlik qrup təxminən 2 ton yükə Türkiyəyə gəlib. Film üçün 400-dən çox kostyum hazırlanıb. Filmin operatoru tanınmış alman mütəxəssis Peter Stryugerdir. Rolların hamisi türklər ifa edir. Atatürkün gəncliyini aktyor Sinan Tuzcu, yaşılandığı illəri jurnalist Burhan Güvən, Atatürkün həyat yoldaşı Lətifə xanımı isə "Cənəm ailəm" serialının Fəridəsi Ezgi Mola canlandırır. Filmin 2010-cu ilin baharında təqdim edilməsi planlaşdırılır.

ŞƏXSİYYƏTLƏR

TANRININ VƏ TARİXİN BƏXTƏVƏRİ

Taleyin oyunu

İxtisasca inşaatçı-mühəndis olan Bəsil əl-Əsəd, çevriliş nöticəsində hakimiyyəti əla keçirmiş Hərbi Hava Qüvvələri komandanı Hafiz əl-Əsədin - Suriyanın doqquzuncu prezidentinin böyük oğlu 1994-cü ildə avtomobil qəzasında həlak olmasaydı, dünya bu gün Bəşər əl-Əsədin varlığından belə xəbər tutmayıacaqdı. Suriyada Bəsil əl-Əsədi sevdiklərini və ona böyük ümidi bəsləndiyini qardaşı Bəşər də bildirdi – Bəsil əl-Əsəd qəzaya düşəndə Suriya şokdaydı, hətta şayılər gəzirdi ki, bu, “təşkili ölüm”dür. Qardaşına rəqib olmayan Bəşər qardaşından fərqli olaraq nə partiya işində fəallıq göstərib, nə idmanda uğurlar qazanıb, nə gənclərin sevimliyi olmağa çalışıb, nə də hakimiyyəti əla keçirməkdə və saxlamaqdə böyük qüvvə və rolu olan hərbçi generallarla ünsiyyət qurub, onların etimadını qazanıb. Heç vaxt hakimiyyətə meylli olmayan Bəşər əl-Əsəd elm adamları, ziyalilarla təməsda olub. İxtisasca göz həkimi olan Bəşər millətinin xəstə gözlərinin şəfa verməklə yaşı, dünyaya da açıq gözlə baxmağı bacarmasını istəyib – məhz onun xidmətidir ki, 1998-ci ildən Suriyada internet var, müstəqil qəzet çıxır, 2000-ci ildən mobil rabitə şəbəkəsi açılıb. Bunlara qədər isə o ayrı adlat-təxəllüsə fəaliyyət göstərib. Fəqət, atası Hafiz əl-Əsəd sağ qalan üç oğlundan yumşaq xarakterli Bəşəri varişliyə namizəd məsləhət bilib! Çünkü sonbeşik Məcid, sözün həqiqi mənasında, “ana uşağı” sayılıb. Səhhəti də qənaətbəxş olmayan Məcidin adı nar-kobiznes qalmaqallarında, yüngüləx-laqlı qızlarla əyləncə sərgüzəştlərində daha çox hallanıb. Atası varis seçəndə isə yaşı hələ iyirmiyə çatmamışdı – 1979-cu ildəndir.

O biri oğlu – Mahir də, suriyalılar özləri demiş, “ən çətin tərbiyə olunan”, hətta Səddam Hüseynin oğlu Udayla bir tutulan birisi: “şorgöz”.

Atası cəza kimi onu hərbi xidmətə cəlb etsə də, düzəlcəyinə ümid bəsləsə də, oğlu “qozbeli qəbir düzəldər” deyimini bir daha təsdiq edib əməlliyyətlə. Bütün bunlara baxmayaraq, onu prezident qvardiyasında kapitan rütbəsinə yüksəldə biliblər. Təbii ki, Mahir yenə də həmin Mahirdir.

Seçim... Bəşərin üstündə dayanıb.

“Millətin öz qanıyla seçdiyi prezident!”

Öziz oxular! İnanın ki, bu, belədir – seçicilər “Bəşər əl-Əsədə səs verirəm” qrafasının (əslində, başqa namizəd də olmayıb – BƏƏS vahid, Suriya alternativsiz namizədlə seçkiyə qatılmışdı 17 iyul 2000-ci ildə) bağında barmaqlarını kəsərək qanlarıyla “bəli” yazıblar! 97,29 faiz! 19 milyonluq Suriyada onun əleyhinə 19 min seçici olub.

“Bəşər əl-Əsəd – şah oğlu şah!”

Tarixin belə bəxtəvəri çox azdır, o mənada ki, belələri heç vaxt nail olduqları uğurlar, qələbələr, mükafatlar, mənsəblər üçün mübarizə aparırlar, bu istəkdə olmurlar, amma və

lakin... Hər şey onların olur! Durduğu mənsəbdə hətta ölkəsinin asılı olduğu Rusiya və İran, üz-üzə durduğu Amerika və İsrail rəhbərliyindən də azad və sərbəst statusdadır indi Bəşər əl-Əsəd.

Rusiya bütövlükdə xarici borcu 18-19 milyard dollar arasında cərəyan edən Suriyaya halal haqqı olan 14 milyardın 11 milyardını bağışlayır! – Bəşər əl-Əsəd Rusiyaya səfərindən bunu qoparır! Suriyani Rusyanın iqtisadi asılılığından azad edən Bəşər əl-Əsəd Yaxın Şərqə Rusyanı gətirir! Bu gəlİŞ həm Suriyaya, həm də Rusiyaya çox az sonra faydasını verəcək – Rusiyaya çevrilmiş SSRİ Yaxın Şərqi “itmişdi” axı bir ara...

Bəşər əl-Əsəd Amerikaya “dirsək göstərir”, İranı ayağa vermir, İraqa qarşı çıxmır və... təcrid olunmaqdən da qorxmur!

Atasının 1973-ci ildə İsraildən qəfil hücumla alıb, əks-hücumla itirdiyi Holan yüksəkliyini elə həmin İsrailin baş naziri Oxud Olmert Bəşər əl-Əsədə, Bəşər əl-Əsədin təbirincə deşək, “işgala son qoymaq” naminə qanlı-qadasız verməyə razı olduğunu bəyan edir! Lakin... “Hizbullah”, “Hamas”, İran və İraqla əlaqələrini kəsməkdən vaz keçən Bəşər əl-Əsəd bu anlaşmaya imza atırm!!!

Holan yüksəkliyinin strateji, iqtisadi, həyatı, hərbi və digər üstünlüyü nü belə çatdırmaq olar: Əvvələ, Dəməşqi də, Təl-Əvivi də, Yerusalimi də bu yüksəklikdən çox əla müşahidə etmək, dinləmək, atəşə tutmaq mümkündür. Ümumilikdə, Yaxın Şərq üçün bu yüksəkliyin çox böyük strateji əhəmiyyəti var. İkinci, həm İsrail, həm də digər qonşu ərəb ölkələri üçün həyatı əhəmiyyətli İordan çayının mənbəyi bu yüksəklikdədir. İordan çayına nəzarət edən ölkə istənilən qonşusuna təzyiq edə bilər – suyu kəs, canını al!

Dini aspektdən yanaşanda da, yəhudilər hesab edir ki, bu torpaqları on-

lara Allah bağışlayıb, ərəblərə də ümumiyyətlə yəhudiləri nəinki Hollan yüksəkliyində, bütövlükdə Yaxın Şərqdə görmək çətin gəlir: “iki min ildi qaraçılıq edirlər, çıxıb getsinlər gəldikləri yerlərə...”

Yəni... qloballaşan, ikili standartların superdövlətlər tərəfindən sürdürüldüyü düzəndə, altı qonşudan biri sənin düşmənin, beşi də dünyanın düşmən saydığı bir geopolitik durumda bu qədər “ağizbəhəmlik etmək” hər siyasetçinin işi deyil! Beləsinə deyirlər “şah oğlu şah” – prezident seçiləndə cəmi 34 yaşı vardı!

“Söz-söhbətsiz ailə yoxdur!”

Dost-tanışlarının, iş yoldaşlarının müləyim, yumşaq bildiyi Bə-

Bəşər əl-Əsəd çevriliş cəhdinə görə Amerikada sığınacaq tapan, adı irimiqyaslı narkoticarətdə hallanan əmisi Rifayatın oğluna məxsus Dəməşqdəki ən böyük restoranı “korrupsiya ilə mübarizə” adıyla bağladı! Özü də şəxsən etiraf edib ki, əmiləri və əmiuşaqlarının davranışını onu bezdirir!

Hələ atasının sağlığında səlahiyyətlər verilən Bəşər əl-Əsəd daxili təhlükəsizlik xidmətinin əliylə mümkün açıq və gizli rəqiblərini hətta azadlıqdan belə məhrum etməkdən çəkinməyib: “bilin ki, evdə yeni sahib kimdir!”

Ön uğurlu əməliyyatlarından biri hərbi kəşfiyyatın rəisi, eyni zəmanda iri narkobaronlardan sayılan Əli Dubun oğlu Məhəmməd Dubun həbsidir – bu həbs narkoticarətcilərə zərbədən çox, generali və ətrafini qazanc mənbəyindən məhrum

Əsədin “Suriyanın birinci ledisi”ylə ulduzu barışır. Yeznə – böyük bacı Buşranın əri Asəf Şövkətin də qaynı Mahirlə bir-birini görməyə gözü yoxdur!

Amma doqquzillik prezidentlik dönməmində Bəşər əl-Əsəd hamını yerində oturda bilib – qohumu da, yadi da, qonşularını da, düşmənlərini də. Artıq ikinci dəfə yeddi illiyə seçilən Bəşər əl-Əsədin üstün və zəif cəhətləri bilinir, eyni zəmanda o da bilinir ki, Suriyada söz sahibi kimdir – hərçənd ondan gözləyirdilər ki, atası kimi, Yaxın Şərqdə də yuxarı başa o dəvət olunsun.

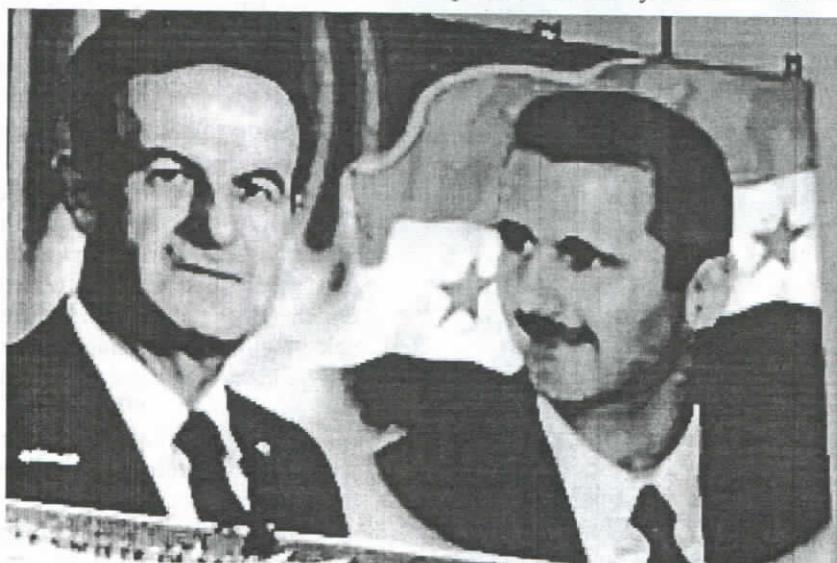
“Doğulanda gərək prezident doğulasan”

Bəşər əl-Əsədin prezidentliyə qədərki həyatına nəzər yetirəndə, adamın ağlına da gəlməz ki, ondan prezident olar. Tarixə istinad etsək, Şarl de Qoll məhz prezident, ali baş komandan kimi aparıb özünü, Bəşər əl-Əsəddən fərqli olaraq – hətta kursant olanda belə bu iddia hiss olunub! Sözarası deyək ki, Şarl de Qoll hərbi məktəbdə oxuyanda müdafiə naziri baxış keçirərkən Şarlın intizam və hərbi davranış qaydalarına riayətini görüb komandirinə irad tutub ki, niyə o, serjant deyil? Komandiri cavabında bildirib: “o özünü ali baş komandan kimi aparır, onu necə serjantlığa layiq bilim ki?”

Bəşər fransız dili təməyülli məktəbdə təhsil aldığından, ingilis və fransız dillərini gözəl bilir. Müasirimiz olsa da, tərcüməyi-halında dəqiqləşdirilməyən faktlar da var.

Bir variantda hərbi xidmət keçəndən sonra serjant rütbəsində tərxis olunanandan, digərində isə birbaşa, orta məktəbdən sonra ali məktəbə qəbul olunduğu bildirilir. Xəbər başlıqlarında avqustda dünyaya gəldiyi qeyd olunsa da, rəsmi informasiyalarda sentyabrın 11-i göstərilir.

Ali tibb təhsili alandan sonra Dəməşq yaxınlığındakı “Tişrin”

şər əl-Əsəd heç də yumşaq, müləyim deyil: doğmaca bacısının əri, hərbi kəşfiyyatın rəisi olan yeznəsi Bəşər əl-Əsəd ev dustağı edib – “Hizbullah”ın lideri İmad Muqninin və Livanın baş naziri Rafiq Həririnin ölümündə suçu sayıldığına görə. Bir yandan beynəlxalq ekspertlərin, bir yandan da Bəşər əl-Əsədin şəxsən isti münasibətlər qurduğu, əməkdaşlıqdan imtina etmədiyi İranın qatili tapmaq təzyiqlərinin nəticəsi olaraq!

Həmin bu yumşaq, müləyim

edib, hakimiyyət uğrunda mübarizədə zərərsizləşdirməkdir. Bununla da o nəinki siyasi çəki əldə etmiş olub, eləcə də siyasi rəqiblərindən necə asanlıqla izal olmayıncı nümayiş etdirib. Elə həmin ərafələrdə Suriya xüsusi təyinatlı birləşməsinin rəhbəri Əli Heydəri istefaya göndərib!

Çox maraqlıdır ki, Bəsilin sağlığında, yəni onun prezidentliyə vərisliyi güman edilən dönenlərdə Bəşər əl-Əsədin ailədə hamidan çox yaxın olduğu bacısı Buşra əl-

hərbi hospitalında həkim oftalmoloq kimi fəaliyyətə başladığı, az sonra – 1991-ci ildə (bozi mənbələrə görə, 1992-ci ildə) Londonun Paddington rayonunda Müqəddəs Mariya xəstəxanasının Western Eye Hospital-ında staj keçdiyi məlumdur. Oftalmologiya ilə yanaşı, informatika ilə maraqlanıb. Paraşüt-dən tullanlığı da sonradan öyrənib.

Atası artıq onu özünə varis seçəndən sonra ciddi şəkildə hərbin sirlərinə bələd olub. Deyilənə görə, nəzəriyyəni ona özünüklərlə yanaşı, bir rus zabiti də öyrədib.

Atası ölenəcən polkovnik rütbəsinə çata bılıb. Amma atasının qəfil ölümü ona həm general leytenantlıq, ali baş komandanlıq, prezidentlik gətirib, həm də Konstitusiyaya düzəliş – məhz Bəşər əl-Əsədin xətrinə prezententliyə namizədin yaşı senzi 40-dan 34-ə salınıb.

Bəşər əl-Əsəd məhz bu yaşda prezident seçilib – 17 iyul 2000-ci il.

Elə həmin ilin dekabrında Böyük Britaniyada yaşayan, Suriya sünnilərindən olan hörmətli və nüfuzlu həkim Əhras ailəsində dünyaya gələn, özündən on il kiçik olan Əsma ilə ailə həyatı qurub. Xalq öz prezintinin toyundan, “birinci ledi”nin kimliyindən bir neçə həftə sonra mətbuatdan xəbər tutub.

Xanımı iqtisadçı və kompüter texnologiyası üzrə mütəxəssisdir.

“Suriyanın birinci ledisi” olmaq xatırına “Döyçebank”ın London filialındaki işindən çıxb. Amma ikili vətəndaşlığı saxlayan “birinci ledi” arada şəxsi vizitlə Londonda olur. Tez-tez rəsmi törenlərdə görünən xanım əl-Əsəd Avropa dəbi ilə geyinir.

Bəşər əl-Əsədin iki oğlu, bir qızı var. Büyük oğluna atasının şərəfinə Hafiz adı qoyub.

“Qurana and içirəm ki, konstitusiyaya, qanunlara hörmətlə yanaşaram və xalqıma xidmət edərəm”

...Hələ ki, heç bir prezident seçiləndə bunun əksini deməyib. Allah naminə, Bəşər əl-Əsəd sələfin dən fərqli olaraq, bir çox şeyləri edib.

Məsələn, 2003-cü ildən Suriyada BƏÖS-dən olmayanlar da deputatdır – Bəşər əl-Əsəd alternativlərin də seçilmək hüququnu tanıyıb.

Hakimiyətinin ilk illərində bir qrup siyasi məhbus azadlığa buraxılıb. İlk müstəqil qəzet nəşr olunmağa başlayıb. Siyasi forumlar keçirilib, özəl universitetlər, banklar və fond birjaları yaradılıb.

Ekspertlərin fikrincə, Bəşər əl-Əsəd dövlət strukturlarının liberallaşdırılmasında israrlıdır. Eyni zamanda, hakim BƏÖS-in rəhbər vəzifələrə təyinatını ləğv edib. 2001-ci ildə hökuməti istefaya göndərən Bəşər əl-Əsəd Mustafa Mirə, əvvəlki illərdən fərqli olaraq, yeni tərkibi formalaşdırmaqdə üstünlüyü hərbçilərə deyil, 50 yaşına qədər mülki vətəndaşların təmsilciliyinə verməyi tövsiyə edib.

2003-cü ildə bir daha hökuməti istefaya göndərən Bəşər əl-Əsəd bu dəfə parlamentin sədri, liberal islahatlar tərəfdarı Mühəmməd Naci Ətəriyə etimad göstərib. 2000-ci ildən 2004-cü ildək kadri yerdəyişmələri zamanı 15 faiz yüksək rütbeli məmurları, əsasən də hərbçiləri dövlət idarəetməsindən uzaqlaşdırıb.

Amma bir orası da var ki, Bəşər əl-Əsəd apardığı islahatlarda ardıcıl olmayıb, bəzi planlarında dəyişikliklər edib. Elə hakimiyətinin ilk ilindən siyasi baxışlarına görə azadlıqdan məhrum edilənlərə azadlıq verən Bəşər əl-Əsəd 2001-ci ildə nəinki islahatları, eləcə də 1962-ci ildən qüvvədə olan fövqələdə vəziyyətin dəyişilməsi məsələsini gündəmə gətirən “Dəməşq baharı” islahatçı təşkilatının üzvləri-

nin həbsinə laqeyd qalıb.

“Ciddi ittihamlar cavabsız qalır”

2005-ci ilin martında 16 minlik hərbi kontingenti Livandan çıxarmağa razılaşan Bəşər əl-Əsədi 2006-ci ildə Fransada mühacirətdə olan keçmiş vitse-prezident Əbdülhəlim Xəddam açıq mətnlə ittiham edib: “2005-ci il dekabrın 30-da Rafig Həriririn öldürülməsini məhz Bəşər əl-Əsəd əmr edib”. Hələ ki... ittiham cavabsızdır!

2006-ci ilin yayında başlayan İsrail-Livan münaqişəsindən sonra isə Bəşər əl-Əsəd İsraili terrorçu dövlət adlandırıb – ittiham hələ də cavabsızdır! Baxmayaraq ki, Suriya hərbi hava qüvvələri İsrail kəşfiyyat təyyarələrini atəş də tutub.

İsrailə atəş açıb mühəribə etməyən Suriyanın Holan yüksəkliyilə bağlı danişqları bilmərrə kəsməmək üçün bu addımı atdığı bildirilsə də, ittihamlar cavabsızdır!

“Bir daha və yenidən – yaşasın Bəşər əl-Əsəd”

Prezidentliyinin ilk yeddi ilində haqqında ən müxtəlif mühakiimələr və gümanlar yürüdülsə də, heç biri özünü doğrultmadı! Təkcə Bəşər əl-Əsəd özünü və ona göstərilən etimadı doğrultdu: o bir daha və yenidən – düz yeddi il əvvəl se-

çildiyi gün, həm də prezidentlik mandatı bitdiyi gün prezident seçildi – 17 iyul 2007-ci il. 12 milyon seçicidən cəmi 19653 nəfəri əleyhinə olmaqla! Suriya rəsmi dairələrinin rəsmi statistikası belə deyir. Növbəti seçki 2014-də olmalıdır! Ona qədər isə hələ bir ömür var...

"Allah qoruduğunu qoruyur"

Bəşər əl-Əsədi xarakterizə edərkən, ibrətamız nüansları çatdırmağı özümə borc bilirəm: heç kimin siyasetçi və dövlət xadimi kimi görmədiyi Bəşər əl-Əsəd genetik kodların nəzərə alınmasının vacibliyini ortaya qoydu! Təsəvvür edin ki, "əzdim-büzdüm" manerasını lətifə mövzusu edənlər varis kimi adı hallanandan ikicə il sonra enerjili və mükəmməl komanda başçısı ilə üz-üzə qalmış oldular!

Atası bir yana, hətta qardaşının xarizmasına malik olmasa da, az bir vaxtda ədalətli və vicdanlı siyasetçi obrazını yarada bildi!

Böyüklər ona görə böyükdür ki, uzaqgörəndirlər – Hafiz əl-Əsəd Suriya üçün də, dünya üçün də bir nümunə göstərdi: uşaqlarını oxudandan sonra onlardan heç nə tələb etməyin, bacarırsınızsa, özünüz ölüne qədər onlara kömək etmək, yol açmaq, zirvələrə ucaltmaq barədə düşünün!

...Bu gün Bəşər əl-Əsədi avtoritet kimi qəbul etdirən daha bir məqam var – seçiləndə hamı düşünürdü ki, bu cavan oğlunda siyasi iradə və qətiyyət çatmayacaq “çevriliş əjdahaları”yla döş-döşə gəlsin!

İki vitse-prezident – Əbdülhəlim Xəddam və Züheyər Maşarka; “Suriyanın ikinci şəxsi”, Bəşər əl-Əsədin özünün istefaya göndərdiyi baş qərargah rəisi, Amerikada sığınacaq tapan Hikmət Şihabi; Hafiz əl-Əsədin balaca qardaşı, keçmişdə parlamentin üzvü, siyasi iddiası, güclü aşib-dاشan Cəmil; mərhum pre-

zidentdən incik düşən nə qədər nüfuzlu məmur, Bəşər əl-Əsəd qışqanan iliyinəcən hərbçi generalar... Növbəti seçimlərə onlardan... heç kim ortaya çıxmadi! Baxmayaq ki, Amerikanın “Parade” jurnalı Bəşər əl-Əsədi 2003-cü ildə diktatorlar siyahısında 13-cü yerdə “la-yiq” görmüşdü – bəzən Amerikanın təbliğatı da səmərəsiz olmuşdur!

Çoxları deyirmiş ki, düzdür, Bəşər bilir atası otuz il hakimiyəti əlində necə saxlayıb, amma sual odur ki, o da bunu bacaracaqmı – qəddarcasına açıq və gizli düşmənləri məhv edərək, xalqı qorxuda saxlayaraq? Bilmək olmur ki, bu göygöz həkim oğlanın əlindən nə möcüzə-məğlətə çıxacaq! Möcüzə olmasa, hakimiyət əlində qalmayaq! Bəşər əl-Əsəd heç bir möcüzə göstərmədi! Amma hakimiyətdə də qaldı – ikinci dəfə də... Qalmayan... boş fantaziyalar-xülyalar ol-

“Vaxtin yoxluğunda səmərəli istirahət”

Hələlik isə... Bəşər əl-Əsəd – əsl şəhər adamı kimi, arada can-gündənsiz-filansız, ailə-uşağıyla birgə, Dəməşq restoranlarına şam yeməyinə də gedir, baxmayaraq ki, zərafatla dediyi kimi, salamlaşmaq istəyənlərin əlindən bir tikə çörək də yeyə bilmirlər. Gəncliyində poeziya ilə maraqlanan Bəşər əl-Əsədindi əsasən tarixi əsərləri daha çox oxuyur, musiqidə Fil Kollinz və Uitni Hyostonu xoşlayır.

“Zahirlə batinin ifadəsi”

Basketbolçu boyu olan Bəşər əl-Əsədin cazibədarlığı onunla fərqlənir ki, ahəstə səsi və yumşaq manerası var. Heç vaxt müsahibinin sözünü kəsmir: “Əgər düşüncə inkişafa mane olursa, o, mütləq dəyi-

şilməlidir”, - fikrini təkrarlamaqdan usanır.

Londonda onunla tay-tuşluq edən dostları birmənalı şəkildə deyirlər: “ipək kimi yumşaq, sakit və xeyirxah adamdır”.

Son doqquz ildə onun tabeliyində işləyənlər isə hələ ki... heç nə demirlər!

**Bəşər əl-Əsəd haqqında
deyiblər:**

Rusyanın keçmiş prezidenti, hazırkı baş naziri V. V.Putin: “Bəşər əl-Əsəd atasının - beynəlxalq miqyaslı siyasi xadim, xalqımızın və ölkəmizin böyük dostu Hafiz Əsədin şöhrəti ənənələrini layiqincə davam etdirir”.

ABŞ-in keçmiş prezidenti Corc Buş: “Suriya lideri başa düşməlidir ki, biz onun fəaliyyətsizliyinə ciddi önəm veririk. Onun rejimi çıxılmaz və dərin izolyasiyaya düşə bilər. Bunun üçün ən azı iki səbəb var: birincisi ona görə ki, İraqın təhlükəsizliyi naminə İraq rəhbərliyi ilə əməkdaşlıq etmir, ikincisi də, indiyə qədər Livanda Suriya qoşunlarının fəaliyyəti barədə arayış təqdim etməyib”.

Venesuela prezidenti Ugo Caves: “Suriya prezidenti ilə siyasi baxışlarımız eynidir. Biz birlikdə amerikan imperializminin təcavüzzünə qarşı mübarizə aparacaqıq. Biz birlikdə elə bir yeni dünya quracaq ki, orada xalqların hüquq və öz müqəddəratını təyin etməsinə hörmətlə yanaşılacaq. Bəşər Əsədlə bir sırada Amerikanın hegemonluğunə son qoyacaq və bir yerdə ABŞ imperializminin qəbrini qazaçaqıq”.

**Aydın Caniyev,
LENTAZ**

Любовный гороскоп 2010

Овен

21 марта - 20 апреля

Первая половина наступающего 2010 года для Овнов - самое романтическое и интересное время для любовных отношений. Есть вероятность встретить человека, который поможет скрасить серые будни.

Возможно, что для многих Овнов, желающих обрести семейное гнездо и создать теплые отношения, это знакомство закончится браком. Более благоприятным временем для создания семьи будут октябрь и ноябрь.

Стабильные семейные Овны в этом году будут больше внимания уделять своим домочадцам, особенно детям. Но во втором полугодии атмосфера во многих семьях может измениться к худшему. Причиной семейных неу-

рядиц могут стать новые увлечения как самого Овна, так и его второй половинки.

Несмотря на неустойчивость семейного положения, вы сможете найти утешение и преодолеть все трудности. Ваше семейное положение стабилизируется, а отношения между любящими супругами наладятся.

Вообще, семейная жизнь для большинства Овнов будет весьма удовлетворительной

Телец

21 апреля - 20 мая

Прогноз на 2010 год для Тельца в семейном плане и любви несколько неутешительный. Из-за плохого слияния Марса и планет Сатурна люди Тельца могут подвергнуться серьезному напряжению в первой половине года.

Большая трещина в семейной жизни может назреть в первой четверти года. Многие разногласия и неурядицы возникнут из-за

материальных проблем. Решать все семейные дела вам нужно вдвоем, но ваша половина не захочет принимать участия, из-за чего может наступить период непонимания. Вы будете двигаться в нужном направлении и сможете разрешить конфликты в обеих сферах, но для этого вам понадобится огромное терпение.

Во второй половине года страсть и романтизм станут для вас и вашей половины превыше многих других проблем. Охлаждение чувств, неприязнь, обиды отойдут в сторону и забудутся. В редких случаях охлаждение и ссоры в отдельно взятых парах найдут слишком далеко и возможен разрыв отношений.

Последняя часть года принесет всем Тельцам надежды, любовь, романтику. Во многих семьях появятся дети и孙子女.

Одноким Тельцам год не принесет больших перемен, жаждущим создать семейное гнездо вряд ли удастся это сделать. Свадьба и брак может быть только у тех представителей этого знака, чьи отношения начались еще в 2009 году. Но это не значит, что на любовном фронте будет затишье. Ваша натура не даст вам скучать, и будет много встреч, знакомств и романтических приключений.

Близнецы

21 мая - 21 июня

Большая часть 2010 года для Близнецов станет благоприятным временем в любовных делах. Представители этого знака будут наделены особым шармом и притягательностью.

Семейным Близнецам 2010 год принесет толику проблем в браке. Пустые разговоры и ваша беспричинная ревность будут приводить к конфликтам. Однако, осознав свои ошибки, вы найдете пути примирения, и обоюдная любовь получит как бы второе рождение.

В целом ваши семейные отношения в 2010 году будут зависеть только от вас. Если вы захотите, то в семье будут царить только гармония, тепло и уют. Но если вы будете несдержаны, то отношения затянет в череду конфликтов и разногласий. Поэтому звезды рекомендуют беречь вашу вторую половинку и себя от всяческого рода встрясок.

У одиноких представителей этого знака Зодиака не за горами новые знакомства. С середины года вас ожидают захватывающие любовные приключения. Многие Близнецы в этом году вступят в брак, и наилучшим временем для этого серьезного предприятия будет лето.

Рак

24 октября - 22 ноября

Этот 2010 год будет благоволить Раку на любовном фронте, как никакому другому знаку Зодиака. Магнетизм и привлекательность одиноких Раков будут будоражить чувства и разобьют сердца многих поклонников.

Чтобы добиться наибольшего успеха и достичь своих целей, звезды вам рекомендуют меньше афишировать свои отношения. Некоторые завистники и лицемерные лжедрузья могут разрушить вашу пару.

Особого успеха следует ожидать после мая, когда любовные приключения будут сопровождать вас не только в свободное время, но и на работе. Для Раков, которые хотят создать семью, этот год будет наиболее удачным. Вам обязательно встретится человек, который окажется именно тем принцем, о котором можно только мечтать.

Что касается людей семейных, то этот год не принесет особых перемен. Во многих семьях все будет происходить по привычному сценарию. Небольшие разногласия, которые есть в любой семье, будут быстро разрешены, а мелкие обиды - легко забыты. В целом, в 2010 году в прочных семьях будет царить гармония, любовь и романтика.

Лев
23 июля - 23 августа

В 2010 году большинству семейных представителей этого знака Зодиака придется пережить череду неурядиц и разногласий в браке.

Лев должен быть осторож-

ным в семейных отношениях, потому что сам зачастую является причиной проблем. Однако если Лев будет действовать с умом, то сможет найти выход даже из самой сложной ситуации. Приобретение или ремонт жилья облегчит и улучшит жизнь стабильным парам. А тем Львам, чьи отношения дали трещину, предстоит один из сложных периодов жизни, который прекратится ближе к осени.

Что же касается одиноких Львов, то в этом году для них самой удачной будет любовная сфера. Победа на любовном фронте гарантирована, но без интриги не обойтись. Возможно, новая любовь, которая появится у вас в 2010 году, заставит полностью изменить весь жизненный уклад. Многие одинокие Львы обретут свою половинку и в течение года совьют семейное гнездо.

Дева

24 августа - 23 сентября

С приходом нового года в жизни Девы начнут происходить кардинальные перемены. Желательно пересмотреть отношение к своей второй половинке и стать более романтичными и лояльными, что многие представители этого знака и сделают.

Перемена в поведении Дев положительно скажется на семейных отношениях. В браке с приходом весны воцарится полная гармония и спокойствие. Многие пары переживут второе рождение своей любви и начнут лучше относиться друг к другу.

Что касается одиноких Дев, то начало года не сулит им

особых перемен. Зато летом во время поездки или путешествия произойдет неожиданная встреча, которая нарушит равновесие души и вызовет огромное желание любить и быть любимым.

Романтическое приключение продлится очень долго и для некоторых представителей этого знака закончится браком.

Весы

24 сентября - 23 октября

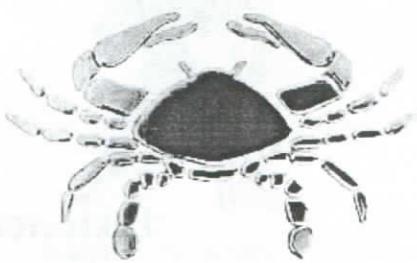
2010 год для Весов - пора великих свершений, но не в области любовных и романтических отношений. Представители этого знака так будут заняты своей работой и карьерой, что порой будут забывать о том, что семья превыше всего. Но зато карьерный рост и урегулирование денежного вопроса помогут в дальнейшем стабилизировать отношения в семье.

Вашей второй половинке будет вас немного не хватать, но те партнеры, которые отнесутся с пониманием к действиям Весов, в дальнейшем поймут, что на данном жизненном пути надо было позаботиться о доходах, которые пойдут на благо семьи.

Летом рекомендуется непременно съездить в отпуск со своей второй половиной, где вы сможете уделить больше внимания друг другу, найти точки соприкосновения и добиться взаимопонимания.

Для одиноких Весов год обещает быть необычным и интересным в эмоциональном плане. 2010 год для Весов - время новых чувств. Вы сможете встретить новую любовь или перевести преж-

ние связи на качественно новый уровень. С самого начала года ваши магнетизм и обаяние будут на высоте, вы сможете с лихвой компенсировать эмоциональные потери предыдущих лет, и в конечном счете добиться значительных побед на любовном фронте.

Скорпион

22 июня - 22 июля

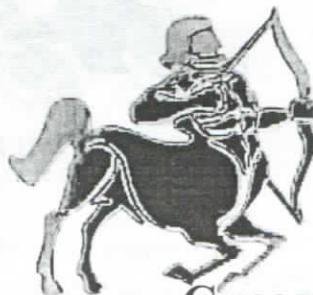
У Скорпионов в 2010 году будет удивительная семейная жизнь, особенно в первой половине года. Отношения между супругами будут более чем романтическими. Даже если в прошлом ваша семейная жизнь напоминала действующий вулкан, то теперь ваш брак стабилизируется.

Однако во второй половине года в тех парах, где остро стоит вопрос нехватки денежных средств, могут возникнуть некоторые проблемы и разногласия. Если удастся прийти к компромиссу, то вам удастся вернуть чувствам былую свежесть и трепетность.

Одинокие Скорпионы с начала года будут находиться в активном поиске идеального партнера, весной же магнетизм и неотразимость достигнут апогея. Однако манера поведения может вызвать протест со стороны вашей второй половинки и стать причиной разрыва. Скорпиону нужно быть более мягким и избавиться от чрезмерных претензий.

В целом год не несет особых перемен, но любовные приключения не исключены. Брак и семью

удастся создать лишь немногим представителям этого знака, чьи чувства будут по-настоящему искренними и крепкими.

Стрелец

23 ноября - 21 декабря

Семейная жизнь Стрельцов в 2010 году начнется с небольшого минора. В первой половине года в вашем семейном гнездышке возникнут конфликты и разногласия. Придется много трудиться, чтобы решить все проблемы.

У некоторых представителей этого знака отношения могут ухудшиться из-за тайны, которая станет явной для вашей второй половинки. Поэтому рекомендуется ничего не скрывать и не совершать необдуманных действий. Наиболее проблематичными окажутся май и апрель. Для многих Стрельцов загором семенного благополучия станет решение финансовых проблем.

Ближе к лету проблемы удастся преодолеть и все конфликты утихнут и сойдут на нет. Зато осень подарит вам любовь и взаимопонимание, все Стрельцы займутся решением семейных дел, и в доме воцарится гармония.

Что касается одиноких Стрельцов, то романтические отношения в этом году могут легко превратиться в нечто более серьезное, хотя первая половина года может сложиться и не слишком удачно. Людям этого знака Зодиака легко подарит новые знакомства, любовь и понимание. В этом году счастье для вас вполне достижимо.

Козерог

22 декабря - 20 января

Для многих Козерогов в 2010 году дела семейные будут важнее карьеры и других дел. У нестабильных пар отношения начнут понемногу налаживаться, однако некоторые недоразумения и стрессы заставят задуматься о будущем вашей семьи.

Планеты рекомендуют Козерогу снизить свои требования, кое в чем пойти на компромисс или хотя бы просто переждать. И тогда многие трудности в семейных отношениях будут легко преодолимы. В целом, год не принесет глобальных перемен.

Одиночкам Козерогам в начале года будет не до любви. На первый план выйдет необходимость решения других проблем. Для снятия напряжения от одиночества в начале года вам рекомендуется побывать в уединении и привести свои мысли в порядок. Ближе к весне стоит с новыми силами взяться за жизнь личную, потому что обстановка на личном фронте в этом году зависит только от вас.

Если вы поставите перед собой цель создать семью, то это произойдет. Но если вы будете сомневаться, то отношения не приведут к браку. Если вы еще не нашли свою вторую половинку и вам хочется это сделать, то весна

- самое лучшее время для этого. Но вы сами должны этого захотеть, а не сидеть дома и ждать, когда вторая половина найдет вас сама. И не только захотеть, но и начать действовать.

Водолей

21 января - 20 февраля

Любовный прогноз на 2010 год для Водолея является весьма удовлетворительным. Отношения между супругами будут благоприятными, глобальных проблем в семье не предвидится. Материальная стабильность, умиротворение и расслабленность будут царить практически весь год в семье Водолея.

Непросто пройдет год у тех семейных Водолеев, которые имеют увлечения на стороне. Стоит помнить, что если раньше ваши романы были незамечеными, то этот год ознаменован разоблачениями и конфликтами на их почве. По сути, вы сами можете избежать всякого рода встрясок, если не будете заводить интрижек.

Для одиноких Водолеев 2010 год - очень интересное время в эмоциональном плане. Наконец, на вашем горизонте появятся новые знакомства, которые закончатся продолжительными отношениями. И ближе к осени эти отношения выльются в нечто серьезное.

Рыбы

21 февраля - 20 марта

В 2010 году для Рыб в жизни брака практически одни положительные аспекты. Рыбы будут с любовью относиться к своей половине, что будет подкреплено взаимностью. Рыбы в этом году станут самыми преданными членами семьи из всего зодиакального круга. В дружных парах весь год будет царить уют и гармония.

Конфликты могут случиться только в тех семьях, где вторая половина попытается доминировать и взять все в свои руки, показывая превосходство над партнером. Однако Рыбы смогут контролировать ситуацию, и если будут терпеливы, то смогут решить конфликтные ситуации даже в самых невероятных случаях.

В начале года случайные знакомства не принесут одиноким Рыбам никаких плодов и будут временными и несерьезными. Только к концу весны в Рыбах начнут пробуждаться романтические чувства. Настоящую любовь вы сможете найти летом 2010 года в поездках или на просторах Интернета. Не пренебрегайте случайными знакомствами - кто знает, может, это выльется во что-то большее? В целом, 2010 год не принесет одиноким Рыбам особых перемен.

İDMAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ GƏNCLƏR VƏ İDMAN NAZİRLİYİ ƏN YAXŞILARIN ADLARINI AÇIQLAMIŞDIR

Dekabrin 24-də "Buta Palas"da keçirilmiş təntənəli mərasimdə ən yaxşı idmançıların, məşqçilərin, komandaların və digər nominasiyalar üzrə qaliblərin adları açıqlanmışdır.

Təntənəli mərasim Azərbaycanın dövlət himinin səslənməsi ilə başlanılmışdır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin idman mütəxəssislərinə fəxri adların və fərdi təqaüdlərin verilməsi barədə sərəncamları oxunmuşdur. Gənclər və idman naziri Azad Rəhimov çıxışında qeyd etmişdir ki, **Azərbaycan idmançıları 2009-cu ildə 619 medal qazanmışlar, onların 174-ü Olimpiya idman növündə əldə edilmişdir**. Bu il Azərbaycanın idman həyatı parlaq qələbələrlə yadda qalmışdır. Idmançılarımızın beynəlxalq yarışlarda qazandıqları uğurlar, bir sıra olimpiya komplekslərinin və idman mərkəzlərinin istifadəyə verilməsi, ölkəmizdə 30-dan çox beynəlxalq yarışın keçirilməsi – bütün bunlar Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Milli Olimpiya Komitəsinin prezidenti İlham Əliyevin bədən təriyəsi və idmanın inkişafına daimi diqqətinin və qayğısının nəticəsidir.

Milli Olimpiya Komitəsinin vitse-prezidenti Cingiz Hüseynzadə mərasimdəki çıxışında bildirmişdir ki, 2009-cu il Azərbaycan idmanı üçün çox uğurlu il olmuşdur. Idmançılarımız cari ili yüksək göstəricilərlə başa vurmuşlar. Cingiz Hüseynzadə qeyd etmişdir ki, Azərbaycan idmançıları bu il ilk dəfə olaraq ölkəmiz üçün əhəmiyyətli titulların sahibi olmuşlar. Kişilərdən ibarət şahmat üzrə yığma komandamız Avropa çempionu olmuşdur. Avarçakənlərimiz Dünya və Avropa çempionatlarının medallarını qazanmışlar. Dörd "qızıl", bir "gümüş" və bir "bürünc" medal əldə etmiş sərbəst güləşçilərimiz komanda hesabında Avropa çempionu adına layiq görülmüşlər. Danimarkanın Xerninq şəhə-

rində sentyabr ayında keçirilmiş Dünya çempionatında qadınlardan ibarət güləş üzrə yığma komandanız birinci yeri tutmuşdur. Qadın gimnastlarımız və yüngül atletika üzrə idmançılarımız da yaxşı nəticələr göstərmışlar. Cingiz Hüseynzadə Milli Olimpiya Komitəsinin prezidenti adından bütün idmançıları təbrik etmişdir. Sonra ilin ən yaxşı idmançılarının adları açıqlanmışdır. İlin ən yaxşı komandası dörd komandanın mübarizəsində finala çıxmış hüququ əldə etmiş futzal üzrə "Araz" klubu olmuşdur. Avropa çempionu – kişilərdən ibarət şahmat üzrə yığmamız ilin ən intellektual komandası hesab edilmişdir. Day. az internet-portal ən yaxşı sayt hesab edilmişdir.

İlin ən yaxşı fəal veterani Məmməd Hüseynov, idman tarixçisi Dilqəm Quliyev olmuşlar. Ən yaxşı idman təşkilatı "Neftçi" İdman Sağlamlıq Mərkəzi, Lənkəran UGOEM-i isə ən yaxşı uşaq təşkilatı adlandırılmışdır. Heydər Əliyev adına İdman-Konsert Kompleksi ilin ən yaxşı idman kompleksi hesab edilmişdir. Gimnastika Federasiyası ilin ən yaxşı federasiyası, Firdovsi Umudov ən yaxşı məşqçi adlandırılmışlar.

Sonra nazir Azad Rəhimov ilin ən yaxşı idmançılarının adlarını açıqlamışdır. Bu siyahıya yunan-Roma güləşü üzrə ikiqat dünya çempionu Fərid Mansurov, dünya çempionatının mükafatçısı, gimnast Aliyə Qarayeva, cüdo üzrə gənclər arasında Avropa birinciliyinin mükafatçısı Elmar Qasımov, yüngül atlet Ramil Quliyev, ağırlıqqaldırın Nizami Paşayev, şahmatçı Vüqar Həşimov, qadın gülləşçi Mariya Stadnik, taekvondoçu Rəşad Əhmədov, avarçakən Valentin Demyanenko və paralimpiyaçı Hüseyn Həsənov daxil edilmişlər.

Azər Tac

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Xəzər Universitetinin rəhbərliyi və professor-müəllim heyəti universitetinə Beynəlxalq tələbələr və mütəxəssislər şöbəsinin müdürü Aytən Şadlinskaya qardaşı .

Ceyhun Şadlinskinin

fəciəvi vəfatından kədərləndiklərini bildirir, dərin hüznlə başsağlığı verirlər.
Allah rəhmət eləsin!

USAQASIL

"Xəzər Xəbər" toplusunun
məktəblilər üçün
əlavəsi

AZƏRBAYCAN, YURDUM MƏNİM!

VƏTƏN SEVGİSİNİ HEÇ NƏ İLƏ ƏVƏZ ETMƏK OLMAZ!

*Azərbaycan, sənsən mənim
Ülviyəyətim, şan-şöhrətim.
Adın mənim öz adımdır,
Sənsiz mənim nə qiyəmətim?*

Xalq şairi Bəxtiyar Vahabzadənin "Azərbaycan" şeirindən götürdürüümüz bu misralar ana yurdumuz Azərbaycanla bağlıdır. Biz bütün varlığımızla doğma Vətənimizə bağlıyız, onun şöhrətini öz şöhrətimiz sanırıq, "vətən varsa, biz də varıq" deyirik.

Yurdumuzun geniş çölləri, bərəkətli düzləri, vüqarlı dağları var. Təbiət sanki ana yurdumuzdan heç bir gözəlliyyini əsirgəməyiib.

Ana yurdumuz Azərbaycan çətin dövrlərdən keçib. Babək, Cavanşir, Qaçaq Nəbi, Koroğlu məmləkətin hər daşını, hər qayasını bir qeyrət qalasına çevirmiş, yurdumuza uzanan xain əlləri kəsmişlər. Onların əməlləri bu gündü nəsillər üçün örnəkdir. 1990-cı ildə baş verən qanlı 20 Yanvar faciasında, Dağlıq Qarabağ müharibəsində yurdun azadlığı, torpaqlarımızın bütöv-

lüyü uğrunda canlarından keçən şəhidlər əcdadımızın qəhrəmanlıq ənənəsinin yaşadığını təsdiq lədi.

Ana yurdumuz Azərbaycanda N. Gəncəvi, M. Füzuli, M. Şəhriyar, H. Cavid, S. Vurğun və başqa dahi sənətkarlarımız məsilsiz söz inciləri yaradaraq, yurdumuzun şöhrətini bütün dünyaya yayıblar.

Vətən sevgisi təmənnasızdır. Vətəni sevmək, Vətən naminə yaşamaq, ona xidmət göstərmək hər kəsin borcudur. Hamı Vətən üçün yaşayıb, öz əməyi ilə Vətənin şöhrətini artırmalıdır.

Vətənpərvərliyin ən uca zirvəsi şəhidlikdir. Vətənin müstəqilliyi, sərhədlərimizin toxunulmazlığı naminə Azərbaycanın yuzlərlə oğul və qızı canlarını fəda edərək şəhid olublar.

Tariximiz boyunca yağılar ana vətənimizə göz dikiblər. Torpaqlarımızı zəbt elməyə, sərvətlərimizi talamağa can atıblar. Ancaq onların niyyəti həmişə gözlərində qalıbdır.

Torpağa sevgi, düşmənə nifrat bizi döyüş meydanlarına çə-

kir, Vətənə əlimizdən gələn köməyi gös tərməyə, şəhidlərimizin qisasını almağa səsləyir. Hər bir vətən oğlunu və qızını yumruq kimi birləşdirən bir istəkdir: "Vətən sevgisi".

Biz doğma Vətənimizin gözəllikləri, bol sərvəti, zəngin tarixi keçmiş ilə qürur hissi keçiririk. Vətən sevgisini heç nə ilə əvəz etmək olmaz!

*El bilir ki, sən mənimsən,
Yurdum, yuvam məskənimsən.
Anam, doğma vətənimsən!
Ayrılarımı könül candan?
Azərbaycan, Azərbaycan!*

Aytən QƏMBƏROVA,
"Dünya" məktəbinin
6a sinif şagirdi

KEÇMİŞİNİ BİLMƏYƏN ƏSL VƏTƏNDAS OLA BİLMƏZ

Vətən bizim göz açdığınışız şəhərdən, kənddən, qəsəbədən – harada göz açmışıqsa, oradan başlayır. Həmin yer bizim üçün çox əzizdir, çox doğmadır, onu heç nəyə dəyişmək olmaz. Çünkü onun qiyməti yoxdur!

Mənim Vətənim Azərbaycandır. Mənim elim, obam, yurdum, məskənim, çörəyim, su-

yum, bir sözlə, hər şeyim Azərbaycanda var və mən bundan səmərəli istifadə edirəm. Mən nə üçün xoşbəxt olmayım! Bu, təkcə mənə yox, bütün Azərbaycan övladlarına aiddir. Axi, Allah bizi belə xoş, belə yaxşı şərait yaratıb. Biz nə üçün hər günümüzə şükür edib, öz Azərbaycanımızı qorunamalıyıq?

Azərbaycanımızın bol sərvəti, gözəl, səfali, şəfali yerləri vardır. Biz də həmin yerləri yad edir, onun min bir xəstəliyə dərman olan bitkilərini, agaclarda bol-bol bitən meyvələrini mənimsəyirik. Bununla yanaşı, həm də Azərbaycanın təbiətini zənginləşdirmək üçün xeyli əkin-biçin işləri aparıb, onu

abadlaşdırırıq. Azərbaycanın bol nefti, qazı, aq qızılı bütün dünyada məşhurdur. Biz Azərbaycanımızla fəxr edirik!

Bütün xalqlarda olduğu kimi, Azərbaycanın da şanlı keçmiş, qanlı tarixi, yaddaşdan silinməyən məqamları olduqca çox olub. Bu cümləni işlətdikdə, yəqin ki, hamımızın yadına Qarabağ müharibəsi düşür. Bəli, bunu deməkdə məqsədim odur ki, Azərbaycanın keçimini bilmə-

yən, lakin Azərbaycanda yaşayan insan heç vaxt əsl Azərbaycan vətəndaşı ola bilməz.

Qarabağ müharibəsində igid oğul və qızlarımız sinələrini Vətən uğrunda sıpər etdilər. Silahsız, əllərində qorunmaq üçün heç bir şey olmayan xalqımız ermənilərin qarşısına mərdliklə, igidliliklə çıxdı. Onlar bir ox olub düşmənin gözünə batdırılar. Bax, belə olub Azərbaycan qızları, bax belə olub Azərbaycan oğulları!

Bununla yanaşı, bizim bəbablarımız – Babəklər, Koroğlular, Cavad xanlar, Qaçaq Nəbilər, nənələrimiz – Sara Xatunlar, Tomrislər, Həcərlər, Nigarlar olub.

Tomrisin sözünün üstündə durması, Həcərin igidliyi, Nigarın, Qaçaq Nəbinin, Cavad Xanın qəhrəmanlıqları bütün dünyani mat qoydu.

Baxın, Azərbaycan budur! Budur onun keçmişisi, budur onun tarixi! Qoy bizim Azərbaycan çiçəklənsin! Qoy bizim Azərbaycan ucalsın!

Azərbaycan, yurdum mənim! Sənin tarixindən, keçmişindən xəbərim var. Sənin uğrunda hər an, hər dəqiqə canımı qurban verməyə hazırlam!

**Ülvıyyə QULİYEVƏ,
"Dünya" məktəbinin
VI b sinif şagirdi**

MƏRƏQ DÜNYASI

qırılmamışdır.

- Pinqvinlər suyun 265 m dərinliyinə baş vura bilərlər.
- Ən böyük kəpənəyin bir qanadının uzunluğu 28 sm olmuşdur.
- Ən uzun kök fikusa məxsusdur. Onun kökü yerin 120 m dərinliyinə kimi gedə bilir.

BİLİRŞİNİZMİ?

- Ən böyük molyuskun uzunluğu 1.09 m, eni 0.73 m, çəkisi isə 262.9 kq-a çatıb.
- Uçanbalıq ən çox 11 m hündürlükdə 90 saniyə ərzində 1.100 m uçub.
- Poznan heyvanxanasında 47 yaşlı Bonqo adlı begemot öldükdən sonra onun mədəsində bir poçtalyon çantası, 3 kq - liq daş, 100 - dən çox Polşa metal pulu, tapança gülləsi, məftil parçası və bir ədəd qumbara çıxsa da, o, heç də mədə ağrısından ölməmişdi.
- Xarici görkəminə görə kərtənkələyə oxşayan, əslən məməlilər sinfinə aid panqolin adlı heyvanın dişləri ağızında yox, mədəsində yerləşir.
- Ən böyük ceyran sürüüsü XIX əsrдə görünmüştür. Sürünün uzunluğu 150 km, eni isə 24 km olmuşdur.
- Dünyanın ən ləng heyvani ərincəkdir. O, yerdə dəqiqlidə 2 m, ağaçda dəqiqlidə 3 m sürətlə yeriyir. Balasını xilas etməyə gedəndə isə sürəti dəqiqlidə 4 m ola bilər.
- Bir toyuq yumurtası 183 m hündürlükdən yerə düşmüş və qırılmamışdır.

**Əlisəfa ƏLİZADƏ,
"Dünya" məktəbinin 7 c sinif şagirdi**

ƏL TƏXMAĞIM,
VUR TƏXMAĞIM
(nağıl)

Biri varmış, biri yoxmuş. Bilal adlı bir kişi varmış. Onun peşəsi odunçuluq imiş. O, hər gün meşəyə gedib qırıldığı odunları belinə şələləyib gətirər, bazarda satar, aldığı pulu çörəyə, şor-pendirə verib ailəsini yarıac, yaritox dolandırarmış. Həmişə olduğu kimi, yenə bir gün arvadı onu alaqqaranlıqda yuxudan oyadıb dedi:

- Ay kişi, tez ol dur! Get odun gətir, sat! Uşaqlarçün çörək al!

Bilal yataqdan qalxdı. Baltasını, ipini götürüb meşəyə yollandı. Axtarış qurumuş bir ağaç tapdı. Elə onu kəsib doğramaq istəyirdi ki, qulağına bir şıqqılıt gəldi. O tərəf - bu tərəfə baxdı, kolluğun içində bir quşun tora düşdüğünü gördü. Quş dil açıb ona yalvardı:

- Mən səni tanıyıram, Bilal kişi! Bilirəm ki, xeyrixah adamsan. Məni bu tordan qurtar. Sənə yaxşılığım dəyər.

Bilal balta ilə torun iplərini kəsib, quşu azad etdi. Tordan qurtaran quş uçub ağacın budağına qondu və dedi:

- Bilal kişi, sən mənə yaxşılıq etdin. İndi onun əvəzini qaytarmaq istəyirəm. Bax, buradan sağ tərəfə getsən, qabağına bir tala çıxacaq. Talanın ortasında bir təpə var. Təpənin üstüne qalxarsan. Bir qazan görəcəksən. Onu götürüb apararsan. Hansı xörəyi istəsən, əlini salıb qazandan çıxarsan.

Quş bunu deyib uçub getdi. Bilal inanmasa da, quşun nişan verdiyi yerə getdi. Axtarış talanı tapdı, təpənin üstünə çıxdı. Gördü ki, doğrudan da, burada bir qazan var. Bilal qazanı qoltuğuna vurub evə döndü. Arvad-uşağını başına topladı. Ortalığa bir məcməyi gətirdi. Əlini salıb qazandan qızardılmış toyuq, ət çıxartdı. Qazanın ağızını məcməyiyyə sari çevirdi. Məcməyi plovla doldu. Onlar doyunca yeyib-içildilər.

Bilal kişinin ailəsi daha yemək dərdi çəkmirdi. Nə vaxt lazım olurdu, istədiklərini qazandan çıxarıb yeyirdilər. Qazanın sorağı gedib xanın qulağına çatdı. O, fərraşlarını göndərdi ki, qazanı Bilaldan alıb gətirsinlər. Fərraşlar gəlib Bilala bir-iki şallaq da çəkib, qazanı götürüb apardılar.

Külfət yenə ac qaldı. Çarəsiz qalan Bilal kişi baltasını, ipini götürüb meşəyə odun qırmağa yollandı. O, meşəyə çatanda tordan azad etdiyi quşu gördü. Əhvalatı ona danışdı. Quş dedi:

- Qəm eləmə. Buradan sol tərəfə gedərsən, qabağına bir çay çıxacaq. Çayın qırığında görəcəksən ki, bir keçi otlayıb. Onu tutub apararsan. «Keçi-keçi, peçi-peçi» deyincə, ağızından qızıl tökülcək.

Bilal quşa baş əyib getdi. Gəlib gördü ki, çayın qırığında, doğrudan da, bir keçi otlayıb. Keçiyə yanınlaşış elə «keçi-keçi, peçi-peçi» demişdi ki, bir də nə olsa yaxşıdı?! Başladı keçinin ağızından qızıl tökülməyə. Bilal tez qızilları cibinə doldurdu, keçini də götürüb gəldi evinə. Bundan sonra Bilalın dolanacağı lap yaxşılaşdı. Uşaqları üçün təzə pal-paltar aldı.

Amma onların şadlığı uzun sürmədi. Keçinin sorağı da xana çatdı. O, yenə fərraşlarını göndərib keçini də Bilalın əlindən aldı.

Bilal bu səfər də baltasını, ipini götürüb ağac doğramağa hazırlaşındı ki, quşun səsini eşitdi. Başını qaldırıb baxanda quşu gördü. Başına gələnləri ona danışdı. Quş dedi:

- Bundan ötrü ürəyini sıxma. Bax, o ağacdən bir toxmaq asılıb. Götür onu. Kim səni incitsə, onu at ortaya, «Al toxmağım, vur toxmağım» de. Daha sənin işin yoxdur. Saxlamaq istəyəndə də «Dur toxmağım» söyle.

Bilal ağacdən asılmış toxmağı götürüb düz xanın sarayına gəldi. Baxdı ki, keçi həyətdə ağaca bağlanıb. İçəri keçəndə gördü ki, xan taxtda əyləşib vəzir-vəkillə səhbət eləyir. Fərraşların da hamısı burdadı. Qazan da taxtin arxasındaki taxçaya qoyulub. Bilal toxmağı yerə atıb dedi:

- Al toxmağım, vur toxmağım!

Söz onun ağızından qurtarınca toxmaq başladı, nə başlandı. Xanı, vəzir-vəkili, fərraşları şil-küt eləyib yerə sərdi. Tərənməyə heç birinin taqəti olmadı. Bilal «Dur, toxmağım» deyincə, toxmaq dayandı. O, qazanı, keçini, toxmağı da götürüb evinə gəldi. Toxmağın qorxusundan daha heç kim Bilala bir söz deyə bilmədi. Onlar xoşbəxt yaşamağa başladılar.

KİTABXANAMIZIN YENİ KİTABLARI

Azərbaycanda qadınlar və kişilər 2009 = Women and men in Azerbaijan 2009. – Bakı: Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsi, 2009. – 315 s.

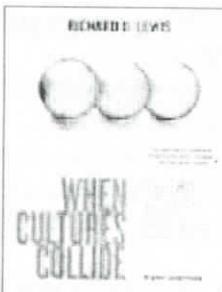
Hacıbəyli Ü. Nəşrlərdə kənara qoyulmuş matbu asərləri (1904-1912). – Bakı: Elm, 2009. – 300 s. – ISBN 978-9952-453-33-1

Musayev H. Beynəlxalq terrorçuluğa qarşı mübarizədə xüsusi xidmət orqanlarının fəaliyyətinin prinsip və xüsusiyyətləri. – Bakı: Çəşioğlu, 2009. – 272 s. – ISBN 9952-443-06-6

Bobb, D. Delhi then & now. – New Delhi: Roli Books, 2007. – 193 p. – ISBN 978-81-7436-469-2

Lewis, R. When cultures collide: leading across cultures. – 3rd ed. – New York: W.W. Norton, 2005. – 402 p.

Балаев А. Мамед Эмин Расулзаде (1884-1955). – Москва: Флинта, 2009. – 288 с. – ISBN 978-5-9765-0785-2

Марданов М.Дж. Исследование оптимальных процессов с запаздываниями при наличии ограничений. – Баку: Элм, 2009. – 192 c. – ISBN 978-9952-453-48-5

Расулзаде М.Э. Сборник произведений и писем / сост., предисл и примеч. С. Исхаков. – Москва: Флинта, 2010. – 368 с. – ISBN 978-5-9765-0814-9

Hazırlayanı: Lyudmila Sotova

OXUCULARIN NƏZƏRİNƏ!
“XƏZƏR XƏBƏR” JURNALINA
2010-CU İL ÜÇÜN ABUNƏ ELANI

Əziz oxucular!

“Xəzər Xəbər” jurnalı yeni ildə sizin görüşünüzə yeni, həcmində və yeni görkəmdə gələcək. Jurnalın dövriyi də dəyişəcək.

“Xəzər Xəbər” jurnalı ayda bir dəfə (avqust ayından başqa) 80 səhifə həcmində, qismən rəngli çıxacaq.

“Xəzər Xəbər” jurnalında siz yenə Azərbaycan, türk, rus və ingilis dillərində maraqlı xəbərlər, təhsil genilikləri və tələbə həyatına, mədəniyyət, turizm və idmanə aid yazılar, orijinal bədii əsərlər oxuya biləcəksiniz.

“Xəzər Xəbər” jurnalına 2010-cu ilin fevralından aşağıdakı ünvanlarda abunə yazılımaq (11 aylıq abunə haqqı 20 manatdır) olar:

- “Azərpoçt” MMC-nin Bakı Mərkəzi poçtu (Üzeyir Hacıbəyov küçəsi, 36), tel.: 493-33-66
- 1 saylı poçt (İstiqlaliyyət küçəsi, 35, İçərişəhər metrosu, İqtisadiyyat Universiteti ilə üzbaüz), Tel.: 492-58-40
- “Qasid” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (5-ci mikrorayon, Cavad xan küçəsi, 21, Memar Əcami metrosunun yaxı, tel.: 493-14-06; 493-16-43

2010-cu ilin yanvar ayından etibarən “Xəzər Xəbər” jurnalını pərakəndə satışda “Metro-Servis” MMC-nin Bakı metropoliteni stansiyalarındaki köşklərindən ala bilərsiniz.

“Xəzər Xəbər”ə abunə yazın!
“Xəzər Xəbər”i oxuyun!
“Xəzər Xəbər”ə yazın!

KHAZAR VIEW

